

Міністерство освіти і науки України
Міністерство соціальної політики України

***Державний стандарт
професійно-технічної освіти***

ДСПТО 8263.С.32.99-2015
(позначення стандарту)

Професія: Вишивальник

Код: 8263

Кваліфікація: вишивальник 1-2, 3, 4, 5-го розрядів

Видання офіційне
Київ - 2015

Міністерство освіти і науки України
Міністерство соціальної політики України

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки України
„ 05 ” серпня 2015 р. № 840

Державний стандарт
професійно-технічної освіти

ДСПТО 8263 С.32.99-2015
(позначення стандарту)

Професія: Вишивальник

Код: 8263

Кваліфікація: вишивальник 1-2, 3, 4, 5-го розрядів

Видання офіційне
Київ - 2015

Загальні положення щодо реалізації ДСПТО

Державний стандарт професійно-технічної освіти для підготовки (підвищення кваліфікації) робітників з професії Вишивальник 1-2, 3, 4, 5-го розрядів розроблено відповідно до статті 32 Закону України «Про професійно-технічну освіту» і постанови Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1135 «Про затвердження Державного стандарту професійно-технічної освіти» та є обов'язковим для виконання всіма професійно-технічними навчальними закладами, підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють (або забезпечують) підготовку (підвищення кваліфікації) кваліфікованих робітників, незалежно від їх підпорядкування та форми власності.

У ПТНЗ першого атестаційного рівня тривалість професійного навчання на 1-2 розряди складає 688 годин, на 3 розряд – 763 години, на 4 розряд – 761 година, на 5 розряд – 628 годин.

У ПТНЗ другого та третього атестаційних рівнів тривалість первинної професійної підготовки встановлюється відповідно до рівня кваліфікації, якої набуває учень, що визначається робочим навчальним планом.

При організації перепідготовки за робітничими професіями термін професійного навчання встановлюється на основі термінів, передбачених для первинної професійної підготовки робітників з відповідної професії, при цьому навчальна програма перепідготовки може бути скорочена до 50% за рахунок виключення раніше вивченого матеріалу за наявності у слухача документа про присвоєння робітничої професії.

У разі необхідності зазначені терміни навчання можуть бути подовжені за рахунок включення додаткового навчального матеріалу відповідно до вимог сучасного виробництва, конкретного робочого місця, замовників робітничих кадрів тощо.

Типовим навчальним планом передбачено резерв часу для вивчення предметів за потребою ринку праці («Техніка пошуку роботи», «Ділова етика і культура спілкування» та ін.).

Освітньо-кваліфікаційна характеристики випускника складена на основі кваліфікаційної характеристики професії «вишивальник» (Випуск №13 «Виробництво готового одягу та хутра», Розділ «Виробництво готового одягу» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого наказом Міністерства промислової політики України від 13 липня 2005 року №245), досягнень науки і техніки, впровадження сучасних технологічних процесів, передових методів праці, врахування особливостей галузі, потреб роботодавців і містять вимоги до рівня знань, умінь та навичок. Крім основних вимог до рівня знань, умінь та навичок до кваліфікаційних характеристик включено вимоги, передбачені пунктом 7 «Загальних положень» (Випуск 1 «Професій працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності») Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 № 336.

Професійно-практична підготовка здійснюється у навчальних майстернях, лабораторіях, навчально-виробничих дільницях та безпосередньо на робочих місцях підприємств.

Обсяг навчального часу на обов'язкову компоненту змісту професійно-технічної освіти не може перевищувати 80 % загального фонду навчального часу, відповідно варіативний компонент – 20 %.

Навчальний час учня, слухача визначається обліковими одиницями часу, передбаченого для виконання навчальних програм професійно-технічної освіти.

Обліковими одиницями навчального часу є:

академічна година тривалістю 45 хвилин;

урок виробничого навчання, тривалість якого не перевищує 6 академічних годин;

навчальний день, тривалість якого не перевищує 8 академічних годин;

навчальний тиждень, тривалість якого не перевищує 36 академічних годин;

навчальний рік, тривалість якого не перевищує 40 навчальних тижнів.

Навчальний (робочий) час учня, слухача в період проходження виробничої та передвипускної (переддипломної) практики встановлюється залежно від режиму роботи підприємства, установи, організації згідно з законодавством

Професійно-технічні навчальні заклади, органи управління освітою, засновники організують та здійснюють поточний, тематичний, проміжний і вихідний контроль знань, умінь та навичок учнів (слухачів), їх кваліфікаційну атестацію. Представники роботодавців, їх організацій та об'єднань долучаються до тематичного, вихідного контролю знань, умінь та навичок учнів (слухачів), їх кваліфікаційної атестації.

Під час прийому на перепідготовку або підвищення кваліфікації робітників професійно-технічним навчальним закладом здійснюється вхідний контроль знань, умінь та навичок у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти, за погодженням із заінтересованими центральними органами виконавчої влади.

Після завершення навчання кожен учень, слухач повинен уміти самостійно виконувати всі роботи, передбачені освітньо-кваліфікаційною характеристикою, технологічними умовами і нормами, встановленими у відповідній галузі.

До самостійного виконання робіт учні, слухачі допускаються лише після навчання і перевірки знань з охорони праці.

Кваліфікаційна пробна робота проводиться за рахунок часу, відведеного на виробничу практику. Перелік кваліфікаційних пробних робіт розробляється професійно-технічними навчальними закладами, підприємствами, установами та організаціями відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційних характеристик, критеріїв оцінювання.

Випускнику професійно-технічного навчального закладу другого та третього атестаційних рівнів, якому присвоєно освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник», видається диплом.

Критерії кваліфікаційної атестації визначаються навчальним закладом, підприємствами, установами та організаціями згідно критеріїв кваліфікаційної атестації випускників відповідної кваліфікації.

Форми і методи визначення рівня знань, умінь, навичок відповідно до критеріїв кваліфікаційної атестації визначаються навчальним закладом, підприємствами, установами та організаціями згідно критеріїв кваліфікаційної атестації випускників відповідної кваліфікації.

Особі, яка опанувала курс професійно-технічного навчання й успішно пройшла кваліфікаційну атестацію, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії відповідного розряду та видається свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації.

Реалізація стандарту передбачає траєкторію професійного навчання за вибором навчального закладу відповідно до потреб замовників кадрів

Зразки диплома кваліфікованого робітника та свідоцтва про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 09 серпня 2001 року № 979 «Про затвердження зразків документів про професійно-технічну освіту».

Особам, які достроково випускаються з професійно-технічного навчального закладу та за результатами проміжної кваліфікаційної атестації їм присвоєна відповідна робітнича кваліфікація, видається свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації державного зразка.

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство соціальної політики України**

***Державний стандарт
професійно-технічної освіти***

ДСПТО 8263 С.32.99-2015
(позначення стандарту)

Професія: Вишивальник

Код: 8263

Кваліфікація: вишивальник 1-2-го розряду

**Видання офіційне
Київ - 2015**

**Освітньо-кваліфікаційна характеристика
випускника професійно-технічного
навчального закладу**

(підприємства, установи та організації, що здійснюють (або забезпечують)
підготовку (підвищення кваліфікації) кваліфікованих робітників)

- 1. Професія:** 8263 Вишивальник
- 2. Кваліфікація:** вишивальник 1-го розряду
- 3. Кваліфікаційні вимоги**

Повинен знати:

прийоми заправлення матеріалів у п'яльці, закріплення кінців ниток;
правила вирізування ниток переходів, висмикування ниток по краю деталей
в тканинах з різним переплетенням ниток, правила розрахунку ниток;
види та кольори ниток, бісеру, номери голок та ниток, види тканин;
початкові шви ручної вишивки та способи обробки країв виробів, способи
обробки кутків виробів;
методи заметування рубця, способи утворення китиць, щіточок, бахроми,
виробничі (експлуатаційні) інструкції.

Повинен уміти:

заправляти матеріали у п'яльці, закріплювати кінці ниток;
вирізувати нитки переходів на вишитих полотнах, висмикувати нитки по
краю деталей;
добирати бісер, нитки;
обробляти кути виробів; заметувати рубець;
виконувати початкові шви ручної вишивки.

- 4. Кваліфікація:** вишивальник 2-го розряду
- 5. Кваліфікаційні вимоги**

Повинен знати:

методи та прийоми вишивання лінійних мережок простим або фасонним
ажуром, реквізитів, строчок та швів за контурами малюнка, технік простої
складності;
способи приметування аплікацій; вирізування спеціальними ножицями без
підрізів та порушення малюнка вишитих штучних виробів, фестонів, мережива та
шитва;
особливості висмикування ниток для створення прямолінійних мережок,
простих мотивів прямолінійних форм, правила розрахунку ниток;
призначення машин, які обслуговуються, правила регулювання натягу
ниток, частоти строчки, заправки ниток, установлення голок та п'яльців, заміни
шпуль, пуску та зупинки машини;
асортимент вишитих виробів; види орнаментів; прийоми роботи з
малюнком для вишивки; відомості про технологію виробництва тканин;
виробничі (експлуатаційні) інструкції.

Повинен уміти:

вишивати на машинах або вручну на різних матеріалах (крім капрону, шифону, жоржету, тюлі, оксамиту, крепдешину) лінійні мережки простим або фасонним ажуром, строчки та шви за контурами малюнка, техніки простої складності (ретязь, занизування, низь, штапівку, поверхню, кафасор за лінійними малюнками), реквізити на кусках тканини, операційні вишивки;

обв'язувати кінці виробів бахромою;

приметувати аплікації; вирізати спеціальними ножицями без подрізів та порушення малюнка вишиті та штучні вироби, фестони, мереживо та шитво, виготовлене на вишивальних машинах;

розраховувати, надрізати та висмикувати нитки для створення прямолінійних мережок, простих мотивів прямолінійних форм; виконувати прийоми роботи з малюнком для вишивки.

6. Загальнопрофесійні вимоги

Повинен:

раціонально організувати та ефективно використовувати робоче місце;

дотримуватися норм технологічного процесу;

не допускати браку в роботі;

знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці і навколишнього середовища, додержуватись норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт;

використовувати в разі необхідності засоби попередження й усунення природних і непередбачених негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо);

знати інформаційні технології в обсязі, що є необхідним для виконання професійних обов'язків;

володіти обсягом знань з правових питань галузі, основ ведення підприємницької діяльності, державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності та трудового законодавства в межах професійної діяльності.

7. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівня, кваліфікації осіб

7.1. При вступі на навчання

Повна або базова загальна середня освіта.

7.2. При підвищенні кваліфікації

Повна або базова загальна середня освіта, професійно-технічна освіта або професійна підготовка на виробництві; освітньо-кваліфікаційний рівень - «кваліфікований робітник» за професією Вишивальник 1-го розряду; стаж роботи за професією не менше 0,5 року.

7.3. Після закінчення навчання

Повна або базова загальна середня освіта, професійно-технічна освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень - «кваліфікований робітник» за професією Вишивальник 2-го розряду; без вимог до стажу роботи.

8. Сфера професійного використання випускника

Переробна промисловість. Виробництво текстильних виробів, не віднесених до інших угруповань, народні художні ремесла. (КВЕД-2010, секція- С, клас-32.99).

9. Специфічні вимоги

9.1. Вік: прийняття на роботу здійснюється, після закінчення строку навчання, відповідно до законодавства.

9.2. Стать: чоловіча, жіноча (обмеження отримання професії по статевій приналежності визначається переліком важких робіт і робіт із шкідливими та небезпечними умовами праці, на яких забороняється використання праці жінок, затверджених наказом МОЗ України № 256 від 29.12.1993).

9.3. Медичні обмеження.

Типовий навчальний план**Професія: 8263 Вишивальник****Кваліфікація: 1-2 розряд****Загальний фонд навчального часу: 728 годин**

№ з.п	Навчальні предмети	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Загальнопрофесійна підготовка	93	6
1.1	Інформаційні технології	17	6
1.2	Правила дорожнього руху	8	
1.3	Основи правових знань	20	
1.4	Основи галузевої економіки і підприємництва	19	
1.5	Резерв часу	29	
2.	Професійно-теоретична підготовка	186	55
2.1.	Спецтехнологія ручної вишивки	42	13
2.2.	Спецтехнологія машинної вишивки	16	5
2.3.	Композиція вишивки	20	12
2.4	Малюнок	12	6
2.5	Живопис	8	4
2.6	Матеріалознавство	46	12
2.7	Обладнання	12	3
2.8	Охорона праці	30	
3.	Професійно-практична підготовка	402	
3.1.	Виробниче навчання	234	
3.2	Виробнича практика	168	
4.	Консультації	40	
5.	Державна кваліфікаційна атестація (або проміжна (поетапна) кваліфікаційна атестація при продовженні навчання)	7	
6.	Загальний обсяг навчального часу (без п.4)	688	61

Перелік кабінетів, лабораторій, майстерень для підготовки кваліфікованих робітників за професією «Вишивальник»

1. Кабінети:

- спецтехнології вишивки,
- матеріалознавства,
- охорони праці
- правил дорожнього руху

2. Лабораторії:

- інформаційних технологій

3. Майстерні:

- ручної вишивки

Примітка

Для підприємств, організацій, що здійснюють професійне навчання кваліфікованих робітників:

- допускається зменшення кількості кабінетів, лабораторій за рахунок їх об'єднання;
- індивідуальне професійне навчання кваліфікованих робітників може здійснюватися при наявності обладнаного робочого місця;
- предмет «Інформаційні технології» вивчається за згодою підприємств-замовників кадрів.

Типова навчальна програма
з предмета «Інформаційні технології»

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно – практичні роботи
1.	Інформація та інформаційні технології	1	
2.	Програмні засоби ПК. Комп'ютерні технології	6	2
3.	Мережні системи та сервіси	4	2
4.	Глобальна мережа Internet. Електронна пошта	6	2
	Усього годин	17	6

Тема 1. Інформація та інформаційні технології

Поняття про інформацію та інформаційні технології.

Тема 2. Програмні засоби ПК. Комп'ютерні технології

Програми створення текстових і графічних документів. Стилї оформлення та подання інформації.

Розробка фірмового стилю.

Мультимедійні технології.

Види і типи презентацій. Загальні відомості про засоби створення презентацій.

POWER POINT.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Створення презентацій. Тема: «Заклад, де я навчаюсь».
2. Створення презентацій. Тема: «Моя майбутня професія».

Тема 3. Мережні системи та сервіси

Основи мережних систем. Мережі на основі ПК. Локальні, корпоративні і глобальні мережі.

Загальні відомості про Internet, електронну пошту та телеконференції.

Основні мережні сервіси. Браузери.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Пошук статистичної інформації в мережі Internet (за напрямом професії).
2. Створення публікації «Інновації в професії».

Тема 4. Глобальна мережа Internet. Електронна пошта

Глобальна мережа Internet, історія її розвитку. Структура комп'ютерної мережі Internet. Адреса користувача.

Проблеми захисту інформації в комп'ютерних мережах. Адміністрування в Internet. Перспективи розвитку глобальної мережі Internet.

Електронна пошта, пошук інформації, адреса тощо.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Створення електронної скриньки.
2. Відправлення і перегляд електронних листів.

**Типова навчальна програма
з предмета «Правила дорожнього руху»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно – практичні роботи
1.	Загальні положення, терміни та визначення	1	
2.	Обов'язки та правила пішоходів і пасажирів	1	
3.	Вимоги до водіїв мопедів, велосипедів, осіб, які керують гужовим транспортом і погоничів тварин	1	
4.	Регулювання дорожнього руху	1	
5.	Рух транспорту і безпека пішоходів та пасажирів	1	
6.	Особливості умов руху	1	
7.	Подання першої медичної допомоги під час дорожньо-транспортних пригод	1	
8.	Відповідальність за порушення правил дорожнього руху	1	
Усього годин		8	

Тема 1. Загальні положення, терміни та визначення

Закон України «Про дорожній рух», «Про правила дорожнього руху»; порядок навчання різних груп населення правил дорожнього руху.

Аналіз дорожньо-транспортних пригод та причини їх виникнення.

Загальна структура і основні вимоги правил дорожнього руху. Терміни та визначення, що містять правила дорожнього руху.

Тема 2. Обов'язки та правила пішоходів і пасажирів

Особливості руху пішоходів та організованих груп людей. Порядок руху пішоходів за межами населених пунктів. Рух пішоходів у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості.

Пішохідний перехід. Порядок переходу проїзної частини дороги.

Дії пішоходів у разі причетності до дорожньо-транспортної пригоди. Поведінка пасажирів на зупинках маршрутного транспорту. Правила посадки і висадки. Права і обов'язки пасажирів під час користування транспортними засобами. Дії пасажира у разі дорожньо-транспортної пригоди.

Тема 3. Вимоги до водіїв мопедів, велосипедів, осіб, які керують гужовим транспортом і погоничів тварин

Віковий ценз і вимоги до водіїв велосипедів, мопедів, гужового транспорту і погоничів тварин. Технічний стан і обладнання вказаних транспортних засобів.

Розміщення транспортних засобів на проїзній частині. Правила користування велосипедною доріжкою. Небезпечні наслідки порушення вимог до руху велосипедів, мопедів, гужового транспорту і прогону тварин.

Тема 4. Регулювання дорожнього руху

Дорожні знаки та їх значення в загальній системі організації дорожнього руху, їх класифікація.

Типи світлофорів. Значення сигналів світлофора. Світлофори, що регулюють рух пішоходів.

Значення сигналів регулювальника. Перевага сигналів регулювальника над сигналами світлофора, дорожніми знаками і розміткою.

Тема 5. Рух транспорту й безпеки пішоходів і пасажирів

Правосторонній рух транспорту. Рух у декілька рядів.

Види і призначення попереджувальних сигналів. Правила подачі сигналів світловими покажчиками або рукою. Небезпечні наслідки порушення правил подавання попереджувальних сигналів.

Швидкість руху. Дистанція та інтервал. Поняття про гальмівний шлях. Фактори, які впливають на величину гальмівного шляху.

Види перехресть. Порядок руху на перехрестях. Зупинка і стоянка.

Тема 6. Особливості умов руху

Рух у житловій зоні. Переваги пішоходів під час руху в житловій зоні.

Автомостраль і дороги для автомобілів, їх основні ознаки. Рух на автомагістралях і дорогах для автомобілів.

Тема 7. Надання першої медичної допомоги потерпілим під час дорожньо-транспортних пригод

Визначення і термінове припинення дії травмуючого фактору, вивільнення потерпілого із транспортного засобу. Надання першої медичної допомоги. Правила і засоби перенесення потерпілого. Правила і способи транспортування потерпілого різними видами транспортних засобів.

Тема 8. Відповідальність за порушення правил дорожнього руху

Соціально-економічні і правові наслідки дорожньо-транспортних пригод і порушень правил дорожнього руху.

Поняття і види адміністративних порушень. Кримінальна відповідальність. Відповідальність за нанесення матеріальної шкоди та шкоди природі.

**Типова навчальна програма
з предмета «Основи правових знань»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них лабораторно - практичні роботи
1.	Права громадян України на працю. Трудовий договір.	6	
2.	Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку. Трудова дисципліна. Матеріальна відповідальність.	14	
	Усього годин	20	

Тема 1. Права громадян України на працю. Трудовий договір

Конституція України про права і свободи людини і громадянина. Основні трудові права і обов'язки працівників. Особливості регулювання праці деяких категорій працівників.

Трудовий договір, його зміст і форми. Терміни трудового договору. Випробні терміни при прийнятті на роботу. Переведення на іншу роботу. Підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника, власника або уповноваженого ним органу, за вимогами профспілкового органу. Гарантії забезпечення права на працю звільненим працівникам. Порядок їх звільнення

Тема 2. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку

Трудова дисципліна. Матеріальна відповідальність

Право громадян на відпочинок. Види робочого часу, зумовлені його тривалістю. Підсумковий облік робочого часу. Обмеження надурочних робіт. Час відпочинку. Щорічні та додаткові відпустки, порядок їх надання. Пільги для працівників, які поєднують роботу з навчанням.

Правові засади зміцнення трудової дисципліни. Заохочення за успіхи в роботі, стягнення за порушення трудової дисципліни.

Види і межі матеріальної відповідальності. Визначення розміру і порядок покриття шкоди, заподіяної працівником.

Трудові спори, порядок їх розгляду. Виконання рішень комісій з трудових спорів, народного суду.

**Типова навчальна програма
з предмета «Основи галузевої економіки і підприємства»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Предмет і роль курсу «Основи галузевої економіки і підприємництва»	1	
2.	Галузева структура промисловості України	1	
3.	Науково-технічний прогрес і економічне зростання в галузі	1	
4.	Організація виробництва на підприємствах промисловості	3	
5.	Підприємство як суб'єкт господарювання	3	
6.	Кадри підприємства	1	
7.	Продуктивність праці	1	
8.	Організація і оплата праці	3	
9.	Підприємництво як форма діяльності в умовах ринкової економіки	5	
Усього годин		19	

Тема 1. Предмет і роль курсу «Основи галузевої економіки і підприємництва»

Мета і зміст курсу «Основи галузевої економіки і підприємництва». Необхідність вивчення курсу майбутніми кваліфікованими конкурентоспроможними на ринку праці робітниками.

Тема 2. Галузева структура промисловості України

Поняття та класифікація галузей промисловості України. Галузева структура, та показники що її характеризують. Основні фактори, що впливають на формування галузевої структури промисловості України.

Тема 3. Науково-технічний прогрес економічного зростання в галузі

Науково-технічний прогрес (НТП), науково-технічна революція (НТР). НТП в промисловості. Основні напрями науково-технічної політики в галузі. Технологічна революція. Гуманізація виробництва.

Тема 4. Організація виробництва на підприємствах промисловості

Організація виробництва як форма забезпечення ефективної діяльності підприємств. Формування та структура виробничого процесу. Основні принципи організації виробничого процесу. Організаційні типи виробництва та їх характеристика.

Тема 5. Підприємство як суб'єкт господарювання

Закон України «Про підприємства». Загальна характеристика підприємств, форми власності. Розвиток і види підприємств. Функції підприємств. Організаційно-правові форми підприємств.

Тема 6. Кадри підприємства

Кадри підприємства, їх склад і структура. Класифікація персоналу підприємства. Підготовка кадрів в Україні та фактори, що впливають на зміну професійно-кваліфікаційного складу кадрів підприємства. Роль ДПТНЗ у підготовці робітничих кадрів.

Тема 7. Продуктивність праці

Поняття продуктивності праці. Показники продуктивності праці та методи її обчислення.

Тема 8. Організація і оплата праці

Організація трудової діяльності. Заробітна плата, її економічний зміст, форми і системи. Тарифна система оплати праці. Нові форми оплати праці, бригадний підряд, преміювання. Класифікаційні розряди (класи), порядок їх присвоєння.

Тема 9. Підприємництво як форма діяльності в умовах ринкової економіки

Національна програма сприяння розвитку підприємництва в Україні. Закон України «Про підприємництво». Організаційно-правові форми підприємництва. Особливості підприємництва у галузі та тенденції його розвитку.

**Типова навчальна програма
з предмета «Спеціальна технологія ручної вишивки»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно – практичні роботи
1.	Вступ. Асортимент вишитих виробів	3	-
2.	Матеріали та інструменти ручної вишивки	1	-
3.	Технологія виконання початкових швів	3	2
4.	Обробка країв виробу	6	2
5.	Технологія виконання простих та середньої складності технік прозоро-рахункової групи	16	4
6.	Технологія виконання технік поверхнево-нашивної рахункової групи простої складності	11	5
7.	Остаточна обробка вишитих виробів	2	
	Усього годин	42	13

Тема 1. Вступ. Асортимент вишитих виробів

Історія виникнення української вишивки. Знайомство з кваліфікаційною характеристикою і програмою предмету.

Асортимент вишитих виробів: столовий, постільний, носильний, різний. Класифікація вишитих виробів за різними показниками: матеріалами, призначенням тощо. Розміщення вишивки на виробах.

Тема 2. Матеріали та інструменти ручної вишивки

Матеріали для ручної вишивки: тканина, нитки, бісер.

Інструменти і пристрої для виконання ручної вишивки: голки, ножиці, п'яльця, диракол.

Правила добору голок, кольорів ниток і бісеру відповідно матеріалу, який оздоблюється.

Робоче місце вишивальниці ручної вишивки. Безпека праці під час виконання ручної вишивки.

Правила зап'ялення матеріалу в п'яльці.

Тема 3. Технологія виконання початкових швів

Види початкових швів та їх призначення.

Способи закріплення нитки на тканині.

Технологія виконання швів: уперед голкою, за голкою, стебловий, ланцюжок, козлик, петельний.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання схем швів уперед голкою, за голкою, стебловий.
2. Виконання схем швів ланцюжок, козлик, петельний.

Тема 4. Обробка країв виробу

Технологія обробки країв виробу китичками, рубцем, кутами.

Правила підрізання і висмикування ниток із тканини, правила розрахунку ниток.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання схеми обробки країв виробу китичками і рубцем.
2. Виконання схеми обробки країв виробу кутами.

Тема 5. Технологія виконання простих та середньої складності технік прозоро-рахункової групи

Види мережок, особливості їх виконання. Інструменти і матеріали для виконання мережок. Підготовка тканини для виконання мережок. Технологія виконання мережки прутик, перехрещений прутик, жучок, панка, черв'ячок, стовпчик, гречечка, вівсяночка, лучка, ляхівка, багаторядкова ляхівка.

Дефекти, причини їх виникнення та методи усунення.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Складання схем послідовного виконання мережок простої складності.
2. Складання схем послідовного виконання мережок середньої складності.

Тема 6. Технологія виконання технік поверхнево-нашивної рахункової групи простої складності

Загальна характеристика технік поверхнево-нашивної рахункової групи.

Види технік, застосування на виробках, розкольоровка, орнаментация.

Технологія виконання технік: ретязь, занизування, штапівка, поверхниця, кафасор, низь.

Види дефектів, причини їх виникнення, методи усунення.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Складання схем послідовного виконання техніки ретязь.
2. Складання схем послідовного виконання техніки занизування.
3. Складання схем послідовного виконання техніки штапівка.
4. Складання схем послідовного виконання технік кафасор, поверхниця.
5. Складання схем послідовного виконання техніки низь.

Тема 7. Остаточна обробка вишитих виробів

Призначення остаточної обробки, її складові: прання, прасування, виведення плям. Засоби для прання, виведення плям з вишитих виробів. Обладнання волого-теплової обробки вишитих виробів. Вплив якості виконання остаточної обробки на зовнішній вигляд готового вишитого виробу.

**Типова навчальна програма
з предмета «Спеціальна технологія машинної вишивки»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Вступ. Історія розвитку машинної вишивки	1	-
2.	Матеріали та інструменти машинної вишивки	2	-
3.	Технологія виконання машинних строчок та швів	2	1
4.	Технологія перенесення малюнка на тканину	5	2
5.	Технологія виконання машинної ажурної вишивки простої складності	6	2
Усього годин		16	5

Тема 1. Вступ. Історія розвитку машинної вишивки

Історія розвитку машинної вишивки.

Знайомство з кваліфікаційною характеристикою і програмою предмета.

Тема 2. Матеріали та інструменти машинної вишивки

Матеріали для машинної вишивки: тканина, нитки.

Інструменти і пристрої для виконання машинної вишивки: голки, ножиці, п'яльця, диракол.

Правила добору голок і ниток відповідно матеріалу, який оздоблюється.

Обладнання машинної вишивки. Робоче місце вишивальниці машинної вишивки. Безпека праці під час виконання машинної вишивки. Прийоми зап'ялення матеріалу в п'яльці.

Тема 3. Технологія виконання машинних строчок та швів

Види машинних строчок: пряма, ламана, вісімка, вилюшка.

Види машинних швів: бісерний, насип, луска, гладдевий валик. Технологія виконання строчок і швів, гладдевого валика без нитки-прокладки та з нею.

Призначення строчок та швів. Дефекти, причини виникнення та методи усунення.

Лабораторно-практична робота:

1. Складання схем послідовного виконання заданих машинних строчок та швів.

Тема 4. Технологія перенесення малюнка на тканину

Способи перенесення малюнка на тканину: за допомогою копіювального паперу, трафарету, машинної строчки, термоперевідного малюнка. Технологічні прийоми виконання. Вимоги до якості виконання, види дефектів.

Лабораторно-практична робота:

1. Технологія нанесення малюнка на тканину заданими способами.

Тема 5. Технологія виконання машинної ажурної вишивки простої складності

Призначення і застосування машинної ажурної вишивки.

Технологія виконання ажурної вишивки без брид (просте вирізування).
Послідовність виконання ажурної вишивки за малюнком. Прийоми вирізування тканини спеціальними ножицями.

Дефекти, причини їх виникнення та методи усунення.

Лабораторно-практична робота:

1. Складання схем послідовного виконання ажурної вишивки простої складності (згідно заданого малюнка).

**Типова навчальна програма
з предмета «Композиція вишивки»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Вступ. Роль і значення курсу композиції	1	-
2.	Основні відомості про композицію	2	-
3.	Орнамент і його види	11	7
4.	Побудова орнаментів для технік поверхнево-нашивної рахункової групи	6	5
	Усього годин	20	12

Тема 1. Вступ. Роль і значення курсу композиції

Роль і значення курсу композиції, зв'язок її з іншими предметами професійного циклу.

Матеріали і приладдя для роботи на уроках. Вимоги до виконання робіт.
Ознайомлення з програмою предмета.

Тема 2. Основні відомості про композицію

Знайомство з творами станкового і декоративного мистецтва.

Аналіз композиції виробів народних умільців.

Основні поняття композиції: симетрія, асиметрія, ритм, рівновага, рапорт.
Зв'язок композиції з призначення виробу, матеріалом, техніками виконання.

Тема 3. Орнамент і його види

Види орнаментів: геометричний, рослинний, зооморфний, антропоморфний, предметний, пейзажний, каліграфічний, геральдичний.

Характер відображення фігур різних видів орнаментів. Застосування в орнаменті елементів фантастики та образів з фольклору (казок, легенд).

Комбінований орнамент.

Умовні позначення технік і розрахунок на міліметровому папері.

Збільшення і зменшення малюнка за допомогою сітки.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання креслення сітки для різних технік.
2. Збільшення малюнка за допомогою сітки.
3. Створення орнаментальної смуги з будь-яких геометричних фігур.
4. Створення орнаментальної смуги орнаменту з рослинних елементів (листя, квітів, гілок, ягід тощо).

Тема 4. Побудова орнаментів для технік поверхнево-нашивної рахункової групи

Способи замальовування технік занизування, низі, штапівки, поверх ниці, кафасору.

Особливості побудови орнаментів рахункової групи. Побудова композицій у вигляді геометричного орнаменту. Взаємозв'язок узору і фону. Ритм узорів.

Усталені традиції кольорової гами узорів народної вишивки.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Послідовне виконання побудови композицій узорів для техніки занизування.
2. Послідовне виконання побудови композицій узорів для техніки штапівка.
3. Послідовне виконання побудови композицій узорів для технік кафасор, поверхниця.
4. Послідовне виконання побудови композицій узорів для техніки низь.

**Типова навчальна програма
з предмета «Малюнок»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Вступ. Значення малюнку для підготовки кваліфікованого робітника	1	
2.	Малюнок прямих і кривих ліній. Побудова простих плоских геометричних орнаментів	3	2
3.	Основні поняття про малюнок з натури. Зображення плоских предметів у фронтальному положенні	4	2
4.	Засоби виявлення та передача форм світлотінню	4	2
Усього годин		12	6

Тема 1. Вступ. Значення малюнку для підготовки кваліфікованого робітника

Значення малювання для розвитку творчої уяви, художнього смаку, естетичних почуттів. Значення малюнку для підготовки кваліфікованого робітника.

Малюнок – фундамент для всіх видів образного мислення, первинна фіксація творчого задуму людини. Значення правильної організації робочого місця при виконанні малюнка. Вибір точки спостереження. Правильне розміщення корпусу, голови, рук. Інструменти та пристосування для виконання малюнку.

Знайомство з програмою, з кращими роботами випускників, показ репродукцій художників. Огляд художньої виставки.

Тема 2. Малюнок прямих і кривих ліній. Побудова простих плоских геометричних орнаментів

Розкриття методу «малюнок через дві точки», правила малювання прямих і кривих ліній. Побудова простого геометричного орнаменту.

Лабораторно-практична робота:

1. Малювання простого геометричного орнаменту.

Тема 3. Основні поняття про малюнок з натури. Зображення плоских предметів у фронтальному положенні

Композиція в навчальному малюнку. Загальні поняття про побудову форми і конструкції. Роль і призначення крапки та лінії у побудові конструкції з геометричних тіл.

Загальні поняття й методи перспективного зображення. Об'ємна форма предметів, положення її в просторі, перспективне сприйняття форми.

Перспективні явища в природі, основні закони перспективи. Зображення куба, циліндра тощо у перспективі в положенні під кутом.

Спосіб визначення пропорційних відношень. Різниця в передачі пропорцій предмета лінією і тоном.

Набуття умінь і навичок у розміщенні малюнка на певній площині, послідовності побудови малюнка. Визначення пропорцій предмета візуванням.

Лабораторно-практична робота:

1. Малювання умовно-плоских предметів (зошит, книжка, портфель, листя дерев тощо) у фронтальному положенні.

Тема 4. Засоби виявлення та передача форм світлотінню

Види тональних градацій: тінь, півтінь, світло, полиск, рефлекс, падаюча тінь. Особливості розподілу світла на предметах гранчастої та круглої форми. Послідовність передачі світлотіні на кубі, циліндрі, кулі.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Зображення об'ємних предметів прямокутної форми (куба, призми, тощо) у перспективі.
2. Малювання предметів циліндричної форми (циліндра, конуса) у перспективі.

**Типова навчальна програма
з предмета «Живопис»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Вступ. Роль живопису для розвитку творчої уяви	1	-
2.	Матеріали для живопису	1	-
3.	Основні та доповнюючі кольори	3	2
4.	Вивчення прийомів заливання площини	3	2
Усього годин		8	4

Тема 1. Вступ. Роль живопису для розвитку творчої уяви

Роль живопису для розвитку творчої уяви, художнього смаку, естетичних почуттів. Значення живопису для підготовки кваліфікованого робітника. Знайомство з програмою, з репродукціями кращих майстрів пензля, з роботами випускників. Види і жанри живопису. Огляд художньої виставки.

Значення правильної організації робочого місця при виконанні живопису. Вибір точки спостереження.

Тема 2. Матеріали для живопису

Асортимент матеріалів для живопису. Правила користування фарбами: акварель, гуаш, темпера. Види письма: корпусне, фактурне, лісірувальне.

Тема 3. Основні та доповнюючі кольори

Сім кольорів спектра. Хроматичні та ахроматичні кольори. Теплі і холодні кольори. Визначення основних і доповнюючих кольорів. Кольорове коло.

Лабораторно-практична робота:

1. Виконання змішування основних кольорів.

Тема 4. Вивчення прийомів заливання площини

Засвоєння прийомів рівномірного покриття площини кольором. Прийоми виконання заливки площини різної ступені насиченості, яскравості.

Лабораторно-практична робота:

1. Виконання заливки площини.

**Типова навчальна програма
з предмета « Матеріалознавство»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно – практичні роботи
1.	Вступ. Класифікація матеріалів для вишивки.	2	
2.	Відомості про текстильні волокна	10	2
3.	Загальні відомості про матеріали вишивки	2	
4.	Відомості про технологію виготовлення тканини	6	2
5.	Поняття про будову та структуру тканини	6	2
6.	Асортимент тканин для вишивки	5	2
7.	Вишивальні нитки	3	1
8.	Чищення та зберігання вишитих виробів	2	
9.	Стабілізатори для вишивки	5	1
10.	Асортимент тканин для вишивки	5	2
	Усього годин	46	12

Тема 1. Вступ. Класифікація матеріалів для вишивки

Класифікація матеріалів для вишивки. Вимоги до матеріалів, що використовуються для вишивки.

Тема 2. Відомості про текстильні волокна

Поняття про текстильні волокна. Види волокон. Класифікація волокон. Сировина, способи одержання, властивості, основні ознаки. Натуральні волокна рослинного, тваринного та мінерального походження. Хімічні волокна: штучні та синтетичні. Переваги та недоліки.

Лабораторно-практична робота:

1. Ознайомлення з видами текстильних волокон.

Тема 3. Загальні відомості про матеріали для вишивки

Види матеріалів, волокнистий вміст, властивості.

Тема 4. Відомості про технологію виготовлення тканини

Загальні відомості про процес прядіння. Класифікація пряжі за основними ознаками. Дефекти пряжі. Їх вплив на зовнішній вигляд та технологічні властивості тканини. Ткацьке виробництво: процес утворення

тканини на ткацькому верстаті, ткацькі дефекти, їх вплив на якість тканини та одягу.

Оздоблення тканини. Характеристика основних операцій оздоблення тканини. Види малюнків на тканині та їх різновиди. Заклучне оздоблення тканини. Спеціальні обробки. Дефекти процесу і їх вплив на якість тканини.

Лабораторно-практична робота:

1. Визначення виду оздоблення тканини.

Тема 5. Поняття про будову та структуру тканини

Основні показники структури тканини. Ткацькі переплетення. Види переплетень, ознаки, їх вплив на структуру тканини.

Лабораторно-практична робота:

1. Визначення виду ткацького переплетення та структури тканини.

Тема 6. Асортимент тканин для вишивки

Загальні відомості про асортимент тканин для вишивки. Асортимент бавовняних тканин. Коротка характеристика бавовняних тканин окремих груп та видів.

Характеристика асортименту лляних тканин. Характеристика тканин із хімічних волокон. Вплив властивостей тканин на виконання вишивки.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Розпізнавання виду тканин для вишивки за їх волокнистим вмістом, видом переплетення і властивостями.
2. Визначення області застосування заданих зразків тканин для виготовлення вишитих виробів.

Тема 7. Вишивальні нитки

Нитки для вишивання: муліне, ірис, шовк, волічка тощо. Вимоги до якості вишивальних ниток.

Лабораторно-практична робота:

1. Розпізнавання виду ниток для вишивання.

Тема 8. Чищення та зберігання вишитих виробів

Вимоги до якості матеріалів для вишивки. Умови зберігання вишитих виробів. Способи чищення.

Тема 9. Стабілізатори для вишивки.

Види стабілізаторів для вишивки, їх призначення. Загальні відомості про неткані матеріали для вишивки, їх характеристика.

Використання клейових матеріалів для виконання вишивки. Вибір режимів ВТО під час роботи з клейовими матеріалами для вишивки. Плівкові матеріали для виконання вишивки.

Лабораторно-практична робота:

1. Підбір стабілізаторів до заданого зразка вишивки.

Тема 10. Асортимент тканин для вишивки

Характеристика асортименту вовняних та шовкових тканин. Вплив властивостей тканин на виконання вишивки.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Розпізнавання виду тканин для вишивки за їх волокнистим вмістом, видом переплетення і властивостями.
2. Визначення області застосування заданих зразків тканин для виготовлення вишитих виробів.

**Типова навчальна програма
з предмета «Обладнання»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Вступ. Значення курсу предмета «Обладнання»	1	
2.	Загальні відомості про швейні машини	2	
3.	Універсальна швейна машина	6	3
4.	Обладнання для волого-теплової обробки	2	
5.	Догляд за універсальною швейною машиною	1	
	Усього годин	12	3

Тема 1. Вступ. Значення курсу предмета «Обладнання»

Значення курсу предмета «Обладнання».

Історія розвитку швейного машинобудування. Комплексна механізація та автоматизація технологічних процесів.

Тема 2. Загальні відомості про швейні машини

Класифікація швейних машин за призначенням, видом стібка, рівнем механізації і автоматизації технологічного процесу. Основні робочі органи машини.

Машинні голки, їх класифікація.

Тема 3. Універсальна швейна машина

Призначення машини. Основні характеристики машини.

Характеристика човникового стібка, процес його утворення. Властивості човникового стібка.

Будова механізмів голки, човника, ниткопротягувача, лапки, переміщення матеріалу, принцип їх роботи, основні регулювання. Змащування механізмів машини.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Підготовка універсальної швейної машини для виконання вишивки. Заправлення ниток в універсальну швейну машину.
2. Вивчення процесу утворення човникового стібка.
3. Регулювання натягу верхньої та нижньої ниток в універсальній швейній машині, регулювання частоти строчки.

Тема 4. Обладнання для волого-теплової обробки

Загальна характеристика обладнання для волого-теплової обробки.

Праски: призначення, будова, принцип роботи. Будова терморегулятора. Загальна характеристика прасок за типом нагріваючого елемента та особливості будови підошви.

Види прасувальних столів. Організація робочого місця для волого-теплових робіт.

Тема 5. Догляд за універсальною швейною машиною

Правила технічної експлуатації швейних машин. Обов'язки працівника по догляду за швейною машиною. Чищення та змащування швейної машини. Дефекти строчки при неякісному догляді за швейною машиною, способи їх виявлення та методи усунення.

**Типова навчальна програма
з предмета «Охорона праці»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	з них на лабораторно-практичні роботи
1.	Правові та організаційні основи охорони праці	4	
2.	Безпека в галузі	8	
3.	Основи пожежної безпеки	4	
4.	Основи електробезпеки	4	
5.	Основи гігієни праці та виробничої санітарії.	4	
6.	Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках	6	
Усього годин		30	

Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці

Зміст поняття «охорона праці», соціально-економічне значення охорони праці. Мета і завдання предмета «Охорона праці», обсяг, зміст і порядок його вивчення. Додаткові вимоги щодо вивчення предмета при підготовці робітників для виконання робіт з підвищеною небезпекою.

Основні законодавчі акти з охорони праці: Конституція України, Закон України «Про охорону праці», Кодекс законів про працю України, Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», Основи законодавства України про охорону здоров'я, Закон України «Про пожежну безпеку», Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», Закон України «Про колективні договори і угоди».

Основні нормативно-правові акти з охорони праці. Право громадян на охорону праці при укладанні трудового договору. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Тривалість робочого дня працівників. Колективний договір, його укладання і виконання. Права працівників на охорону праці під час роботи на підприємстві, на пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Охорона праці жінок і неповнолітніх. Відповідальність за порушення законодавства про працю, охорону праці, нормативно-правових актів з охорони праці.

Тема 2. Безпека в галузі

Загальні питання безпеки праці. Перелік робіт з підвищеною небезпекою, для проведення яких потрібне спеціальне навчання і щорічна перевірка знань з охорони праці.

Загальні відомості про потенціал небезпек. Основні небезпеки під час проведення робіт за професією «Вишивальник». Поняття про виробничий травматизм і профзахворювання. Нещасні випадки, пов'язані з працею на виробництві і побутові. Безпека праці і здоровий спосіб життя. Алкоголізм і безпека праці. Професійні захворювання і професійні отруєння. Основні причини травматизму і професійних захворювань на виробництві. Основні заходи запобігання травматизму та захворювання на виробництві: організаційні, технічні, санітарно-виробничі, методико-профілактичні. Створення безпечних умов праці при виготовленні виробів. Зони безпеки та їх огороження. Світлова і звукова сигналізація. Попереджувальні надписи, сигнальні фарбування. Знаки безпеки.

Засоби колективного та індивідуального захисту від небезпечних і шкідливих виробничих факторів: спецодяг, спецвзуття та інші засоби індивідуального захисту при проведенні різних видів робіт (слюсарних, кувальних). Захист від шуму, пилу, газу, вібрацій, несприятливих метеорологічних умов. Мікроклімат виробничих приміщень.

Тема 3. Основи пожежної безпеки

Характерні причини виникнення пожеж: порушення правил використання відкритого вогню і електричної енергії, використання непідготовленої техніки в пожежонебезпечних місцях: порушення правил використання опалювальних систем, електронагрівальних приладів, відсутність захисту від блискавки, дитячі пустощі. Пожежонебезпечні властивості речовин.

Організаційні та технічні протипожежні заходи. Пожежна сигналізація.

Горіння речовин і способи його припинення. Умови горіння. Спалах, запалення, самозапалення, горіння, тління. Легкозаймисті й горючі рідини. Займисті, важко займисті і незаймисті речовини, матеріали та конструкції. Поняття вогнестійкості.

Вогнегасильні речовини та матеріали: рідина, піна, вуглекислота, пісок, покривала, їх вогнегасильні властивості. Особливості гасіння пожежі на об'єктах галузі.

Тема 4. Основи електробезпеки

Електрика промислова, статична і атмосферна.

Особливості ураження електричним струмом.

Вплив електричного струму на організм людини. Фактори, які впливають на ступінь ураження людини електрикою: величина напруги, частота струму, шлях і тривалість дії, фізичний стан людини, вологість повітря. Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму.

Фазова та лінійна напруга. Електричний потенціал Землі. Електрична напруга доторкання.

Тема 5. Основи гігієни праці та виробничої санітарії

Поняття про гігієну праці як систему організаційних, гігієнічних та санітарно-технічних заходів. Шкідливі виробничі фактори (шум, вібрація, іонізуючі випромінювання тощо), основні шкідливі речовини, їх вплив на організм людини. Дії вірусів, інфекцій, що передаються через кров, біологічні

рідини і спричиняють порушення нормальної життєдіяльності людини, викликають гострі та хронічні захворювання.

Лікувально-профілактичне харчування.

Фізіологія праці. Чергування праці і відпочинку. Виробнича гімнастика. Додержання норм піднімання і переміщення важких речей неповнолітніми і жінками.

Основні гігієнічні особливості праці за даною професією.

Тема 6. Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках

Послідовність, принципи й засоби надання першої допомоги.

Основні принципи надання першої допомоги: правильність, доцільність дії, швидкість, рішучість, спокій. Запобіжні заходи щодо інфікування СНІДом під час надання першої допомоги при пораненнях, припиненні кровотечі з ран, носа, вуха тощо.

Засоби надання першої допомоги.

Перша допомога при ударах, вивихах, переломах, розтягненні зв'язок.

Припинення кровотечі з рани, носа, вуха, легень, стравоходу тощо.

Способи реанімації. Штучне дихання способом «з рота в рот» чи «з носа в ніс». Положення потерпілого і дії особи, яка надає допомогу. Непрямий масаж серця. Порядок одночасного виконання масажу серця та штучного дихання.

Види електротравм. Правила надання першої допомоги при ураженні електричним струмом

Типова навчальна програма з виробничого навчання
Професія: 8263 Вишивальник
Кваліфікація: 1-2 розряд

№ З п	Тема	Кількість годин
	I. Виробниче навчання	
1.	Вступне заняття. Охорона праці, пожежна безпека та електробезпека в навчальних майстернях	6
2.	Екскурсія на виробництво	6
3.	Виконання прийомів роботи з інструментами та матеріалами для вишивки	6
4.	Виконання початкових швів	12
5.	Виконання обробки країв зразка/виробу китицями, бахромою, рубцем	24
6.	Виконання обробки країв зразка/виробу кутами	18
7.	Виконання мережок простої та середньої складності	54
8.	Виконання технік поверхнево-нашивної рахункової групи простої складності	30
9.	Виконання прийомів перенесення малюнка на тканину	6
10.	Виконання машинних строчок та швів	18
11.	Виконання машинної ажурної вишивки простої складності	54
	Усього годин	234
	II. Виробнича практика	
1.	Ознайомлення з підприємством. Інструктаж з охорони праці	7
2.1	Самостійне виконання робіт вишивальника 1 – 2 розряду	161
	Кваліфікаційна пробна робота	
	Усього годин	168
	Разом	402

I. Виробниче навчання

Тема 1. Вступне заняття. Охорона праці, пожежна безпека та електробезпека в навчальних майстернях

Історія професії. Відомості про навчальний заклад, його традиції. Загальна характеристика навчально-виховного процесу. Етапи професійного росту учнів при опануванні професією Вишивальник.

Ознайомлення з освітньо-кваліфікаційною характеристикою. Самореалізація фахівців професії на сучасному ринку праці.

Виробнича діяльність групи та навчального закладу, демонстрація кращих робіт учнів. Трудова та технологічна дисципліна. Ознайомлення з навчальними майстернями. Робочі місця учнів. Обладнання, інструменти, пристосування, необхідні для роботи.

Правила та норм охорони праці в навчальних майстернях і на робочих місцях. Охорона праці під час виконання ручних, машинних і прасувальних робіт. Огородження небезпечних місць.

Вимоги до виробничого обладнання та його експлуатації. Заходи попередження травматизму, причини його виникнення. Види травм. Надання першої допомоги.

Причини виникнення пожеж в майстерні. Заходи попередження пожежі. Правила поведінки учнів під час пожежі.

Основні правила електробезпеки в учбових майстернях. Дотримання вимог охорони праці під час виконання прасувальних робіт.

Тема 2. Екскурсія на виробництво

Інструктаж з охорони праці на виробництві та правил дорожнього руху. Ознайомлення учнів з роботою підприємства.

Тема 3. Виконання прийомів роботи з інструментами та матеріалами для вишивки

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

Освоєння навичок правильної посадки під час виконання вишивки.

Освоєння прийомів добору номерів голок, номера і довжини ниток для виконання стібків технік вишивки.

Освоєння прийомів добору бісеру для вишивки.

Освоєння прийомів користування інструментами для виконання вишивки.

Виконання прийомів зап'ялення тканини у п'яльці.

Виконання прийомів заправлення нитки в голку, закріплення кінців ниток.

Виконання прийомів розрахунку, підрізання та висмикування ниток з тканини для виконання мережок.

Тема 4. Виконання початкових швів

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

Виконання швів вперед голкою, назад голкою.

Виконання швів: стеблового, тамбурного, козлик, петельного.

Виконання заметування краю тканини строчкою прямого стібка.

Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Оздоблення виробів початковими швами.

Тема 5. Виконання обробки країв виробу китицями, бахромою, рубцями

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

Приметування рубця для виконання мережок.

Розрахунок, підрізання і висмикування ниток для утворення китиць.

Зав'язування вузлів китиць.

Розрахунок і висмикування ниток для утворення бахроми.

Плетення бахроми.

Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт із обробки країв виробів китицями.

Виконання робіт із обробки країв виробів бахромою.

Виконання робіт із обробки країв виробів рубцями.

Тема 6. Обробка країв кутами

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

Розрахунок, підрізання і висмикування ниток для виконання кута.

Розрахунок та зшивання кута швом назад голкою.

Приметування рубця до ниток тканини для обробки виробу кутами.

Виконання прутика під рубцем.

Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з обробки країв виробів кутами.

Тема 7. Виконання мережок простої та середньої складності

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

Виконання мережки прутик.

Виконання мережки перехрещений прутик.

Виконання мережки жучок.

Виконання мережки панка.

Виконання мережки черв'ячок.

Виконання мережки стовпчик.

Виконання мережки гречечка.

Виконання мережки вівсяночка.

Виконання мережки лучка.

Виконання мережки ляхівка.

Виконання мережки багаторядова ляхівка.

Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів мережками простої та середньої складності різних видів.

Тема 8. Виконання технік поверхнево-нашивної рахункової групи простої складності

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи

Виконання техніки ретязь.

Виконання техніки занизування.

Виконання техніки штапівка.

Виконання техніки поверхниця.

Виконання техніки кафасор.
Виконання техніки низь.
Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи

Виконання робіт з оздоблення виробів візерунками та малюнками технік поверхнево-нашивної рахункової групи.

Тема 9. Виконання прийомів перенесення малюнка на тканину

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

Нанесення малюнка на тканину за допомогою копіювального паперу.
Виготовлення трафарету.
Нанесення малюнка на тканину за допомогою трафарету.
Нанесення малюнка на тканину за допомогою машинної строчки.
Нанесення малюнка на тканину термоперевідним способом.
Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Тема 10. Виконання машинних строчок та швів

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

Виконання машинних строчок: прямої, ламаної, вісімки, вилюшки.
Виконання машинних швів: бісерного, насипу, луски.
Виконання гладдевого валика без нитки-прокладки.
Виконання гладдевого валика з ниткою-прокладкою по прямих, ламаних лініях, фестонах.
Виконання гладдевого валика за контурами нескладного малюнка.
Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів машинними строчками та швами.

Тема 11. Виконання машинної ажурної вишивки простої складності

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

Виконання машинної ажурної вишивки без брид за різними малюнками простої складності.
Вирізування спеціальними ножицями без підрізів та порушення малюнка вишитих виробів.
Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою малюнками простої складності.

II. Виробнича практика

Тема 1. Ознайомлення з підприємством, інструктаж з охорони праці

Інструктаж з охорони праці, пожежної безпеки та електробезпеки на підприємстві (проводить інженер з охорони праці підприємства). Структура виробництва й організація праці на підприємстві.

Основні цехи підприємства, технологічний процес виготовлення продукції, устаткування. Технічні служби, їхні задачі й основні функції. Впровадження автоматизованих виробництв і ресурсозберігаючих технологій.

Планування праці, контроль якості на виробничій ділянці, у бригаді, на робочому місці. Система керування охороною праці. Організація служби охорони праці на підприємстві. Застосування засобів охорони праці й індивідуального захисту.

Тема 2.1. Самостійне виконання робіт вишивальника 1-2 розряду

Самостійне виконання робіт **1-2 розряду** (під наглядом інструктора, наставника).

Застосування високопродуктивних інструментів, пристосувань і прогресивних методів обробки новаторів виробництва.

Раціональна організація робочого місця, дотримання вимог і правил охорони праці. Виконання норм виробітку і часу. Ощадлива витрата матеріалів й електроенергії.

Примітка

Детальна програма виробничої практики розробляється навчальним закладом окремо з врахуванням сучасних технологій, новітнього устаткування та матеріалів, умов виробництва за погодженням з підприємствами-замовниками кадрів та затверджується в установленому порядку.

Кваліфікаційна пробна робота

Приклади робіт

1. Оздоблення виробів швом вперед голкою.
2. Оздоблення виробів швом назад голкою.
3. Оздоблення виробів стебловим швом.
4. Оздоблення виробів тамбурним швом.
5. Оздоблення виробів швом козлик.
6. Оздоблення виробів петельним швом.
7. Обробка країв виробів китицями.
8. Обробка країв виробів бахромою.
9. Обробка країв виробів рубцями.
10. Обробка країв виробів кутами.
11. Оздоблення виробів мережкою прутик.
12. Оздоблення виробів мережкою перехрещений прутик.
13. Оздоблення виробів мережкою жучок.
14. Оздоблення виробів мережкою панка.
15. Оздоблення виробів мережкою черв'ячок.

16. Оздоблення виробів мережкою стовпчик.
17. Оздоблення виробів мережкою гречечка.
18. Оздоблення виробів мережкою вівсяночка.
19. Оздоблення виробів мережкою лучка.
20. Оздоблення виробів мережкою ляхівка.
21. Оздоблення виробів мережкою багаторядова ляхівка.
22. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки ретязь.
23. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки занизування.
24. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки штапівка.
25. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки кафасор.
26. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки поверхниця.
27. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки низь.
28. Нанесення малюнка вишивки на тканину за допомогою копіювального паперу.
29. Нанесення малюнка вишивки на тканину машинною строчкою.
30. Нанесення малюнка вишивки на тканину за допомогою трафарету.
31. Нанесення малюнка вишивки на тканину термоперевідним малюнком.
32. Оздоблення виробів прямою строчкою машинної вишивки.
33. Оздоблення виробів ламаною строчкою машинної вишивки.
34. Оздоблення виробів строчкою машинної вишивки вісімка.
35. Оздоблення виробів строчкою машинної вишивки вилюшка.
36. Оздоблення виробів бісерним швом.
37. Оздоблення виробів швом насип.
38. Оздоблення виробів швом луска.
39. Оздоблення виробів гладдєвим валиком.
40. Оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою без брид простої складності.
41. Приметування аплікацій.
42. Обв'язування виробів бахромою.
43. Вирізування спеціальними ножицями вишитих і штучних виробів.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників

Професія: 8263 Вишивальник

Кваліфікація: 1- 2 розряд

Знає, розуміє:

1. Асортимент тканин для вишивки.
2. Волокнистий склад тканин для вишивки.
3. Властивості тканин для вишивки.
4. Асортимент вишивальних ниток.
5. Загальний асортимент вишитих виробів.
6. Матеріали та інструменти ручної вишивки.
7. Технологію виконання початкових швів.
8. Технологію обробки країв виробів.
9. Асортимент вишитих виробів: столовий, постільний, носильний, різний.
10. Розміщення вишивки на виробах.
11. Види мережок простої та середньої складності.
12. Технологію виконання мережок простої та середньої складності.
13. Технологію виконання технік поверхнево-нашивної рахункової групи.
14. Технологію остаточної обробки вишитих виробів.
15. Дефекти, причини виникнення та способи усунення.
16. Матеріали та інструменти машинної вишивки.
17. Правила зап'ялення тканини у п'яльці для виконання машинної вишивки.
18. Види строчок та швів машинної вишивки.
19. Технологію виконання строчок та швів машинної вишивки.
20. Технологію і способи перенесення малюнка на тканину.
21. Технологію виконання машинної ажурної вишивки без брид.
22. Асортимент вовняних та шовкових тканин для вишивки.
23. Властивості тканин різного волокнистого вмісту.
24. Властивості прикладних матеріалів для вишивки, їх структуру , волокнистий вміст.
25. Вплив властивостей тканини на виконання вишивки.
26. Підбір матеріалів для конкретних вишитих виробів.
27. Правила підготовки універсальної швейної машини для виконання вишивки.
28. Процес утворення човникового стібка на універсальних швейних машинах під час виконання вишивки.
29. Правила регулювання натягу верхньої та нижньої ниток універсальної швейної машини для виконання вишивки.
30. Загальну характеристику обладнання волого-теплової обробки, правила експлуатації і догляду.
31. Основні поняття композиції вишивки.
32. Види орнаментів, правила їх побудови.
33. Основні та доповнюючі кольори спектра
34. Послідовність оздоблення вишитих виробів різного асортименту.

Уміє:

1. Організовувати робоче місце.
2. Дотримуватися вимог безпеки праці при виконання робіт.
3. Оздоблювати вироби початковими швами.
4. Обробляти краї виробів рубцями, китицями, бахромою, кутами.
5. Чистити та упаковувати готовий виріб.
6. Виконувати всі види початкових швів ручної вишивки (уперед голкою, за голкою, стебловий, козлик, ланцюжок, петельний).
7. Виконувати волого-теплову обробку виробів, оздоблених початковими швами.
8. Усувати дефекти під час виконання робіт.
9. Проводити контроль та самоконтроль якості.
10. Організовувати робоче місце.
11. Дотримуватися вимог безпеки праці при виконання робіт.
12. Виготовляти трафарети для нанесення малюнка на тканину
13. Наносити малюнок для вишивки різними способами, за допомогою: трафарету, копіювального паперу, машинної строчки, термоперевідного малюнка.
14. Виконувати всі види підготовчих робіт для виконання вишивки: пришивання прошивок, дублювання ділянок виробів, зап'ялення тканини.
15. Оздоблювати вироби мережками простої складності: прутиком, перехрещеним прутиком, жучком, черв'ячком, панкою.
16. Оздоблювати вироби мережками середньої складності: стовпчиком, гречечкою, вівсяночкою, лучкою, ляхівкою, багаторядовою ляхівкою.
17. Оздоблювати вироби техніками поверхнево-нашивної рахункової групи: ретязем, занизуванням, низзю, штапівкою, поверхницею, кафасором.
18. Оздоблювати вироби машинними строчками: прямою, ламаною, вилюшкою, вісімкою.
19. Оздоблювати вироби машинними швами: бісерним, насипом, лускою, гладдевим валиком.
20. Оздоблювати вироби ажурною машинною вишивкою простої складності.
21. Виконувати остаточну обробку вишитих виробів: чистку, прання, волого-теплову обробку.
22. Виконувати побудову орнаментів: рослинного, геометричного, зооморфного.
23. Приметувати аплікації.
24. Читати узорі технік поверхнево-нашивної рахункової групи.
25. Усувати дефекти під час виконання робіт.
26. Усувати дрібні неполадки в роботі обладнання, проводити його чищення та змащування.
27. Проводити контроль та самоконтроль якості.

Перелік основних обов'язкових засобів навчання

Визначається навчальним закладом, підприємствами, установами та організаціями відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, програми виробничого навчання

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство соціальної політики України**

***Державний стандарт
професійно-технічної освіти***

ДСПТО 8263 С.32.99-2015
(позначення стандарту)

Професія: Вишивальник

Код: 8263

Кваліфікація: вишивальник 3-го розряду

**Видання офіційне
Київ 2015**

**Освітньо-кваліфікаційна характеристика
випускника професійно-технічного
навчального закладу**

(підприємства, установи та організації, що здійснюють (або забезпечують)
підготовку(підвищення кваліфікації) кваліфікованих робітників)

- 1. Професія:** 8263 Вишивальник
- 2. Кваліфікація:** вишивальник 3-го розряду
- 3. Кваліфікаційні вимоги**

Повинен знати:

методи та прийоми вишивання простих або середньої складності візерунків та малюнків, висмикування ниток для створення мережок середньої складності, куточків;

основи малюнку і живопису, прийоми стилізації, композиційну побудову узорів простої та середньої складності для різних технік вишивки;

асортимент матеріалів для вишивки, принцип роботи машин, в тому числі автоматів та напіваавтоматів, які обслуговуються;

правила розрахунку та розміщення візерунків і малюнків; виробничі (експлуатаційні) інструкції.

Повинен уміти:

вишивати на машинах, в тому числі автоматах та напіваавтоматах, або вручну на різних матеріалах (крім капрону, шифону, жоржету, крепдешину, тюлі та оксамиту) прості та середньої складності візерунки та малюнки гладдю, хрестом різних видів, мережками уступчастих форм, мотивами, бридами різних видів, гладдєвим валиком, настилом, прикрєпом ришельє, стягом, техніками: занизування, штапівкою, лиштвою, солов'їні вічка, зерновий вивід, набирування, вирізування, низь, верхоплут, виконувати аплікації, вишивати бісером, стеклярусом, блискітками;

вирізувати спеціальними ножицями в місцях, вільних від малюнка, мотивів малюнків, ришельє, мережив, що виготовлені на мереживних машинах;

вирізувати на машині місця, вільні від малюнків, мережив та шитва, виготовлених на вишивальних машинах;

розраховувати, надрізати та висмикувати нитки для створення мережок середньої складності, куточків;

виконувати прийоми стилізації, побудову узорів простої складності.

4. Загальнопрофесійні вимоги

Повинен:

раціонально організувати та ефективно використовувати робоче місце;

дотримуватися норм технологічного процесу;

не допускати браку в роботі;

знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці і навколишнього середовища, додержуватись норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт;

використовувати в разі необхідності засоби попередження й усунення природних і непередбачених негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо);

знати інформаційні технології в обсязі, що є необхідним для виконання професійних обов'язків;

володіти обсягом знань з правових питань галузі, основ ведення підприємницької діяльності, державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності та трудового законодавства в межах професійної діяльності.

5. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівня, кваліфікації осіб

5.1. При продовженні професійно-технічної освіти

Повна або базова загальна середня освіта.

5.2. При підвищенні кваліфікації

Базова або повна загальна середня освіта, професійно-технічна освіта та професійна підготовка на виробництві, освітньо-кваліфікаційний рівень - «кваліфікований робітник» за професією Вишивальник 2-го розряду; стаж роботи за професією не менше 1 року.

5.3. Після закінчення навчання

Повна загальна середня освіта, професійно-технічна освіта; освітньо-кваліфікаційний рівень - «кваліфікований робітник» за професією Вишивальник 3-го розряду; без вимог до стажу роботи.

6. Сфера професійного використання випускника

Переробна промисловість. Виробництво текстильних виробів, не віднесених до інших угруповань, народні художні ремесла. (КВЕД-2010, секція- С, клас-32.99).

7. Специфічні вимоги

7.1. Вік: прийняття на роботу здійснюється, після закінчення строку навчання, відповідно до законодавства.

7.2. Стать: чоловіча, жіноча (обмеження отримання професії по статевій приналежності визначається переліком важких робіт і робіт із шкідливими та небезпечними умовами праці, на яких забороняється використання праці жінок, затверджених МОЗ України № 256 від 29.12.1993).

7.3. Медичні обмеження.

Типовий навчальний план**Професія: 8263 Вишивальник****Кваліфікація: 3-й розряд****Загальний фонд навчального часу – 803 години**

№ з.п	Навчальні предмети	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Загальнопрофесійна підготовка	40	6
1.1.	Основи галузевої економіки і підприємництва	8	2
1.2.	Інформаційні технології	14	4
1.3.	Основи правових знань	6	
1.4	Резерв часу	12	
2.	Професійно-теоретична підготовка	202	110
2.1.	Спецтехнологія ручної вишивки	55	26
2.2.	Спецтехнологія машинної вишивки	20	11
2.3.	Композиція вишивки	36	27
2.4.	Малюнок	26	19
2.5.	Живопис	26	18
2.6.	Матеріалознавство	5	2
2.7.	Обладнання	19	7
2.8.	Охорона праці	15	
3.	Професійно-практична підготовка	514	
3.1.	Виробниче навчання	276	
3.2.	Виробнича практика	238	
4.	Консультації	40	
5.	Державна кваліфікаційна атестація (або проміжна (поетапна) кваліфікаційна атестація при продовженні навчання)	7	
6.	Загальний обсяг навчального часу (без п.4)	763	116

**Перелік кабінетів, лабораторій, майстерень
для підготовки кваліфікованих робітників за професією «Вишивальник»**

1. Кабінети

- спецтехнології вишивки,
- обладнання,
- матеріалознавства,
- малювання і живопису,
- охорони праці.

2. Лабораторії

- інформаційних технологій

3. Майстерні:

- ручної вишивки,
- машинної вишивки

Примітка

Для підприємств, організацій, що здійснюють професійне навчання кваліфікованих робітників:

- допускається зменшення кількості кабінетів, лабораторій за рахунок їх об'єднання;
- індивідуальне професійне навчання кваліфікованих робітників може здійснюватися при наявності обладнаного робочого місця;
- предмет «Інформаційні технології» вивчається за згодою підприємств-замовників кадрів.

**Типова навчальна програма
з предмета «Основи галузевої економіки і підприємництва»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Фінансово-кредитне забезпечення підприємства	3	2
2.	Виробнича діяльність підприємницьких структур. Ефективність використання виробничих фондів	5	
	Усього годин:	8	2

Тема 1. Фінансово-кредитне забезпечення підприємства

Фінансова база підприємства. Податки.

Витрати виробництва та прибуток. Специфіка обліку, визначення кошторису робіт та ринкових цін продукції промисловості.

Лабораторно-практична робота:

1. Визначення кошторису робіт.

Тема 2. Виробнича діяльність підприємницьких структур. Ефективність використання виробничих фондів

Виробнича діяльність підприємницьких структур. Показники виробничої діяльності: обсяг випущеної і реалізованої продукції.

Основні фонди підприємства і показники їх ефективного використання. Поняття і класифікація виробничих фондів підприємства. Структура основних та оборотних виробничих фондів. Ефективність використання основних та оборотних виробничих фондів.

**Типова навчальна програма
з предмета «Інформаційні технології»**

№ з.п	Теми	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Інформація та інформаційні технології. Використання інформаційних та комп'ютерних технологій для автоматизації виробництва	6	
2.	Автоматизація процесу оздоблення виробів вишивкою	8	4
Усього годин:		14	4

Тема 1. Інформація та інформаційні технології. Використання інформаційних та комп'ютерних технологій для автоматизації виробництва

Суспільство і інформація, перетворення інформації в ресурс, визначення і задачі інформаційних технологій, становлення інформаційної технології, автоматизація інформаційного процесу – інформатизація.

Використання інформаційних та комп'ютерних технологій для автоматизації виробництва.

Поняття про системи управління автоматизованим обладнанням: верстатом, агрегатом, виробничою установкою, робототехнічним комплексом, гнучким автоматизованим модулем, лінією, цехом, підприємством.

Тема 2. Автоматизація процесу оздоблення виробів вишивкою

Робота з прикладним програмним забезпеченням для автоматизації процесу оздоблення виробів: вибір моделі, створення малюнка вишивки, розміщення вишивки на деталях. Вивід інформації для друку.

Лабораторно-практична робота:

1. Самостійна робота з програмою автоматизованого оздоблення виробу вишивкою.

**Типова навчальна програма
з предмета «Основи правових знань»**

№ з/п	Теми	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно - практичні роботи
1.	Соціальні гарантії та соціальний захист працівників	6	
	Усього годин	6	

Тема 1. Соціальні гарантії та соціальний захист працівників

Право громадян України на зайнятість. Регулювання та організація зайнятості населення. Компенсація при втраті роботи. Контроль і відповідальність за порушення законодавства про зайнятість населення

**Типова навчальна програма
з предмета «Спеціальна технологія ручної вишивки»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Історія виникнення народного промислу – ручного вишивання	3	-
2.	Технологія виконання технік прозоро-рахункової групи	18	10
3.	Технологія виконання технік поверхнево-нашивної рахункової групи середньої складності	20	9
4.	Технологія виконання простих та середньої складності технік поверхнево-нашивної нерахункової групи	5	3
5.	Зубцювання країв виробу	4	2
6.	Вишивка бісером, стеклярусом, блискітками	5	2
	Усього годин	55	26

Тема 1. Історія виникнення народного промислу – ручного вишивання

Ознайомлення із кращими зразками ручної вишивки як складової частини декоративно-прикладного мистецтва.

Регіональні особливості орнаментациї, технік вишивки України.

Тема 2. Технологія виконання технік прозоро-рахункової групи

Види складних мережок, особливості їх виконання.

Технологія виконання мережки прутик з настилом, ляхівка з настилом, чисна, безчисна, зтяганка, шабак.

Дефекти, причини їх виникнення та методи усунення.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Складання схем послідовного виконання мережки прутик з настилом за малюнком.
2. Складання схем послідовного виконання мережки ляхівка з настилом за малюнком.
3. Складання схем послідовного виконання мережки чисна за малюнком.
4. Складання схем послідовного виконання мережки безчисна за малюнком.
5. Складання схем послідовного виконання мережки зтяганка за малюнком.
6. Складання схем послідовного виконання мережки шабак за малюнком.

Тема 3. Технологія виконання технік поверхнево-нашивної рахункової групи середньої складності

Характеристика технік поверхнево-нашивної рахункової групи.

Види технік, застосування на виробах, розкольоровка, орнаментация.

Технологія виконання технік: хрестик, лиштва, солов'їні вічка, зерновий вивід, набирування, вирізування, верхоплут.

Види дефектів, причини їх виникнення, методи усунення.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Складання схем послідовного виконання техніки хрестик.
2. Складання схем послідовного виконання техніки лиштва.
3. Складання схем послідовного виконання техніки солов'їні вічка.
4. Складання схем послідовного виконання техніки зерновий вивід.
5. Складання схем послідовного виконання техніки набирування.
6. Складання схем послідовного виконання техніки вирізування.
7. Складання схем послідовного виконання техніки верхоплут.

Тема 4. Технологія виконання простих та середньої складності технік поверхнево-нашивної нерахункової групи

Види декоративної гладі. Способи виконання, застосування на виробах, розкольоровка. Матеріали для виконання гладі.

Технологія виконання декоративної, полтавської гладі. Рушникові шви. Види дефектів, причини їх виникнення і методи усунення.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Складання схем послідовного виконання декоративної гладі.
2. Складання схем послідовного виконання полтавської гладі.
3. Складання схем послідовного виконання рушникових швів.

Тема 5. Зубцювання країв виробу

Технологія обробки країв виробу зубцюванням, фестонами. Варіанти застосування у вишитих виробах.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Складання схем послідовного виконання обробки країв виробу зубцюванням.
2. Складання схем послідовного виконання обробки країв виробу фестонами.

Тема 6. Вишивка бісером, стеклярусом, блискітками

Матеріали та інструменти для виконання вишивки бісером, стеклярусом, блискітками. Правила добору матеріалів.

Способи і послідовність кріплення бісеру, стеклярусу, блискіток до матеріалу для виконання малюнків простої та середньої складності.

Особливості розміщення вишивки бісером, стеклярусом, блискітками на виробах. Види дефектів, причини їх виникнення, методи усунення.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Складання схем малюнків для вишивки бісером, стеклярусом.
2. Складання схем малюнків для вишивки блискітками.

**Типова навчальна програма
з предмета «Спеціальна технологія машинної вишивки»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Технологія виконання машинної ажурної вишивки простої та середньої складності	10	6
2.	Технологія виконання машинної гладі простої та середньої складності	10	5
Усього годин		20	11

Тема 1. Технологія виконання машинної ажурної вишивки простої та середньої складності

Технологія виконання простих та складних брид, павуків машинної ажурної вишивки. Дефекти, причини їх виникнення та методи усунення.

Види ажурних сіток: проста, дрібна, з ляхівкою, з павуками, розміщеними у шаховому порядку, з павуками та вузликами.

Технологія виконання ажурних сіток. Дефекти, причини їх виникнення, шляхи усунення.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Визначення на зразках дефектів машинної ажурної вишивки.
2. Складання схем послідовного виконання малюнка ажурної вишивки з бридами та павуками.
3. Складання схем послідовного виконання сіток ажурної вишивки.

Тема 2. Технологія виконання машинної гладі простої та середньої складності

Призначення і застосування технік машинної гладі.

Види машинної гладі: м'яка, випукла, швидка, напівгладь, у прикріп.

Технологія виконання машинної гладі різних видів. Дефекти, причини їх виникнення та методи усунення.

Технологія виконання оздоблювальних швів.

Технічні вимоги до виконання машинної гладі.

Використання автоматів, і напівавтоматів для виконання машинної вишивки. Особливості підготовки виробів для вишивки на напівавтоматах і автоматах.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Визначення на зразках дефектів машинної гладі.
2. Складання схем послідовного виконання машинної гладі простої складності.
3. Складання схем послідовного виконання машинної гладі середньої складності.

**Типова навчальна програма
з предмета «Композиція»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно- практичні роботи
1.	Стилізація малюнка	8	6
2.	Побудова орнаментальних смуг для мережок	6	5
3.	Побудова композиції узору для технік поверхнево-нашивної рахункової групи	13	11
4.	Побудова композиції узору для вишивки гладдю	4	3
5.	Побудова композицій узорів простої та середньої складності для вишивки бісером, стеклярусом, блискітками	5	2
Усього годин		36	27

Тема 1. Стилізація малюнка

Основні особливості перетворення і переробки реальних форм природи в орнаментальні форми. Етапи стилізації. Викреслювання планів, умовне зменшення виробів і викреслювання їх на папері в різних масштабах, визначення головних, другорядних і додаткових ліній, умовне позначення їх на папері.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання прийомів стилізації для декоративної гладі.
2. Виконання прийомів стилізації для аплікації.
3. Виконання прийомів стилізації для технік рахункової групи.
4. Викреслювання планів умовного зменшення виробів, позначення їх на папері.

Тема 2. Побудова орнаментальних смуг для мережок

Різновиди мережок і оздоблювальних швів, замальовування їх на міліметровому папері.

Способи і послідовність побудови композиції узору для серветок, доріжок, рушників з мережок і оздоблювальних швів.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Послідовне виконання побудови орнаментальних смуг для простих прямолінійних мережок.
2. Послідовне виконання побудови орнаментальних смуг для оздоблювальних швів.

3. Послідовне виконання побудови орнаментальних смуг для складних мережок.

Тема 3. Побудова композиції узору для технік поверхнево-нашивної рахункової групи середньої складності

Способи замальовування технік.

Особливості побудови орнаментів рахункової групи для різних видів технік вишивки. Побудова композицій у вигляді геометричного, рослинно-геометризованого, зооморфного та інших видів орнаментів. Взаємозв'язок узору і фону. Ритм узорів. Способи кольорового вирішення композиції в різній кольоровій гамі (теплій і холодній).

Оздоблення виробів техніками рахункової групи: розміщення узору на виробах.

Усталені традиції кольорової гами узорів народної вишивки.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Послідовне виконання побудови композиції узорів для техніки хрестик.
2. Послідовне виконання побудови композиції узорів для технік зерновий вивід та солов'їні вічка.
3. Послідовне виконання побудови композиції узорів для техніки набирування.
4. Послідовне виконання побудови композиції узорів для технік лиштва та вирізування.
5. Послідовне виконання побудови композиції узорів для техніки верхоплут.

Тема 4. Побудова композиції узору для вишивки гладдю

Особливості побудови композицій для вишивки декоративною гладдю. Використання прийомів стилізації для вишивки декоративною гладдю. Послідовність розробки малюнка, добір кольорової гами. Поєднання елементів малюнка гладі з оздоблювальними швами.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Послідовне виконання побудови композиції узору для рушникових швів.
2. Послідовне виконання побудови композиції узору для декоративної гладі.

Тема 5. Побудова композицій узорів простої та середньої складності для вишивки бісером, стеклярусом, блискітками

Особливості побудови композицій простої та середньої складності для вишивки бісером, стеклярусом, блискітками.

Прийоми побудови узорів простих форм для вишивки бісером, стеклярусом, блискітками; вимоги до побудови. Поєднання матеріалів і технік.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Побудова композицій узорів простої складності для вишивки бісером, стеклярусом, блискітками
2. Побудова композицій узорів середньої складності для вишивки бісером, стеклярусом, блискітками.

**Типова навчальна програма
з предмета «Малюнок»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Малюнок гіпсових моделей	6	4
2.	Малюнок предметів геометричної форми	6	4
3.	Малюнок простого натюрморту з предметів побуту	6	5
4.	Малюнок складного натюрморту	8	6
	Усього годин	26	19

Тема 1. Малюнок гіпсових моделей

Зміна вигляду гіпсових моделей залежно від джерела світла. Малюнок геометричних тіл (куба, циліндра, конуса) з натури.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання малюнків куба.
2. Виконання малюнків циліндра.
3. Виконання малюнків конуса.

Тема 2. Малюнок предметів геометричної форми

Побудова ескізу. Визначення головних структурних характеристик предмету, його пропорцій та опорних точок. Порядок композиційного розміщення. Правила побудови великих форм; значення осі та лінії.

Лабораторно-практична робота:

1. Послідовне виконання малюнків предметів геометричної форми.

Тема 3. Малюнок простого натюрморту з предметів побуту

Послідовність малювання простого натюрморту. Виділення етапів роботи: схематизація, типізація, індивідуалізація, узагальнення малюнка.

Лабораторно-практична робота:

1. Послідовне виконання малюнків натюрмортів із предметів побуту.

Тема 4. Малюнок складного натюрморту

Значення конструкції великої форми, пропорційних співвідношень, перспективи, цілісності сприйняття, взаємозв'язку предметів для виконання малюнків складних натюрмортів. Показ репродукцій художників.

Принцип складок драпування. Порядок виконання малюнку драпування у складних натюрмортах.

Лабораторно-практична робота:

1. Послідовне виконання малюнків складних натюрмортів.

**Типова навчальна програма
з предмета «Живопис»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Вивчення техніки глянсування	2	1
2.	Розтягування кольору	2	1
3.	Градації тону	3	2
4.	Фрагмент нескладного орнаменту в кольорі	4	3
5.	Етюди осіннього листа різних дерев	3	2
6.	Етюди об'ємних предметів різної форми і фактури	5	4
7.	Нескладний натюрморт	7	5
Усього годин		26	18

Тема 1. Вивчення техніки глянсування

Нанесення шарів фарби один на другий із застосуванням основних кольорів спектра. Посилення або послаблення кольорових тонів.

Лабораторно-практична робота:

1. Виконання техніки глянсування.

Тема 2. Розтягування кольору

Плавний перехід одного кольору в інший технікою «по-мокрому» від теплих до холодних кольорів.

Лабораторно-практична робота:

1. Виконання розтягування кольору.

Тема 3. Градації тону

Виконання багаторазового заливання окремих смуг прямокутника з чіткою градацією тону від білого кольору до чорного. Зміна тону, насиченості і світлоти хроматичних кольорів від вмісту в них ахроматичного кольору.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання градації тону від білого кольору до чорного.
2. Виконання змішування хроматичних кольорів з ахроматичними зі зміною тону, насиченості і світлоти.

Тема 4. Фрагмент нескладного орнаменту в кольорі

Знайомство з кольоровою композицією плоского орнаменту. Послідовність виконання орнаменту в кольорі на площині.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Побудова орнаменту. Робота олівцем.
2. Виконання орнаменту в кольорі на площині.

Тема 5. Етюди осіннього листя різних дерев

Порядок замальовування осіннього листя у заданому орнаментальному ритмі без фону. Застосування різних технік акварельного живопису.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання етюдів осіннього листя дерев різних порід.
2. Застосування різних технік аквареллю для малюнків осіннього листя.

Тема 6. Етюди об'ємних предметів різної форми і фактури

Зображення окремих предметів простої форми: глечика, тарілки, дерев'яної ложки на нейтральному фоні з боковим освітленням. Передача кольорової єдності предмета.

Лабораторно-практична робота:

1. Послідовне виконання етюдів об'ємних предметів заданої форми і фактури.

Тема 7. Нескладний натюрморт

Тональні і кольорові співвідношення предметів натюрморту. Утворення змістовної форми з двох-трьох предметів на нейтральному фоні. Значення бокового освітлення. Послідовність виконання етюдів складного натюрморту.

Лабораторно-практична робота:

- 1.Послідовне виконання малюнків складних натюрмортів.

**Типова навчальна програма
з предмета «Матеріалознавство»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Матеріали для вишивки зі скла та пластику	5	2
	Усього годин	5	2

Тема 1. Матеріали для пластику зі скла та пластику

Асортимент сучасних матеріалів зі скла та пластику для виконання вишивки: бісер, стеклярус, блискітки, намистини тощо. Характеристика хімічного складу матеріалів зі скла та пластику для виконання вишивки бісером, стеклярусом, блискітками. Вимоги до основних матеріалів та ниток.

Лабораторно-практична робота:

1. Підбір матеріалів для виконання вишивки бісером, стеклярусом, блискітками.

**Типова навчальна програма
з предмета «Обладнання»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Машини для виконання зигзагоподібної строчки	3	1
2.	Несправності в роботі машин для вишивки	4	2
3.	Обладнання для волого-теплової обробки	2	
4.	Вишивальні машини	6	2
5.	Вишивальні напівавтомати і автомати	4	2
	Усього годин	19	7

Тема 1. Машини для виконання зигзагоподібної строчки

Конструктивні особливості машин. Технічна характеристика машин.

Призначення, характеристика та принцип утворення зигзагоподібних строчок, їх різновидності (прості і складні).

Експлуатація машин. Змащування та регулювання основних механізмів машин.

Лабораторно-практична робота:

1. Вивчення будови, змащування та регулювання машини зигзагоподібної строчки.

Тема 2. Несправності в роботі машин для вишивки

Система планово-попереджувального ремонту обладнання. Поточний, середній, капітальний ремонт обладнання.

Змащування машин, види мастил. Обов'язки робітниці по догляду за вишивальною машиною.

Види неполадок в роботі машин для вишивки, причини їх виникнення та способи усунення. Порядок здачі машин після зміни.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Вивчення несправностей у роботі машин для вишивки.
2. Вивчення методів усунення несправностей роботи машин для вишивки.

Тема 3. Обладнання для волого-теплової обробки

Загальна характеристика обладнання для волого-теплової обробки.

Праски: призначення, будова, принцип роботи. Будова терморегулятора. Загальна характеристика прасок за типом нагрівачого елемента та особливості будови подошви.

Види прасувальних столів за габаритами. Організація робочого місця для волого-теплових робіт. Правила техніки безпеки.

Призначення та технічна характеристика пресів. Принцип роботи. Види нагріву подушок пресів.

Пароповітряні манекени; автоматизовані пароповітряні манекени для волого-теплової обробки різного виду одягу.

Тема 4. Вишивальні машини

Технічна характеристика вишивальних машин. Процес утворення стібка. Принципи роботи основних механізмів вишивальної машини. Правила експлуатації: керування машиною; налагодження машини для виконання різних строчок, ремонт машини.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Вивчення будови вишивальної машини.
2. Змащення вишивальної машини, регулювання механізмів. Усунення неполадок в роботі вишивальної машини.

Тема 5. Вишивальні напівавтомати і автомати

Вишивальні напівавтомати та особливості їх конструкції. Технічна характеристика. Утворення стібка. Обслуговування вишивальних напівавтоматів. Усунення дрібних неполадок.

Три- і чотириголковий вишивальний автомат. Класифікація, призначення та застосування.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Вивчення основних механізмів вишивальних напівавтоматів.
2. Вивчення основних механізмів вишивальних автоматів.

**Типова навчальна програма
з предмета «Охорона праці»**

№ з/п	Теми	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Правові та організаційні основи охорони праці	1	
2.	Основи безпеки праці при виконанні робіт за професією «Вишивальник». Загальні відомості про потенціал небезпек. Психологія безпеки праці. Організація роботи з охорони праці	4	
3.	Основи пожежної безпеки	2	
4.	Основи електробезпеки	2	
5.	Основи гігієни праці та виробничої санітарії.	2	
6.	Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках	4	
Усього годин:		15	

Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці

Соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Соціальна і медична реабілітація працівників. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві, професійних захворювань і професійних отруєнь.

Тема 2. Основи безпеки праці при виконанні робіт за професією Вишивальник

Приклади контролю безпечних умов праці на робочому місці виробника виробів з металу, порядок їх використання. Правила догляду за устаткуванням і інструментами, їх безпечна експлуатація.

Правила та заходи щодо попередження нещасних випадків і аварій, які характерні для професії: ураження електричним струмом, травматизм очей, опіки, ураження дихальних шляхів, механічні пошкодження, порізи. Вимоги безпеки у навчальних, навчально-виробничих приміщеннях навчальних закладів.

Фізіологічна та психологічна основа трудового процесу (безумовні та умовні рефлекси, їх вплив на безпеку праці).

Психологія безпеки праці. Пристосування людини до навколишніх умов у процесі праці (почуття, втримання, увага, пам'ять, уява, емоції) та їх вплив на безпеку праці.

Тема 3. Основи пожежної безпеки

Організація пожежної охорони в галузі.

Стан та динаміка аварійності в світовій індустрії. Аналіз характерних значних промислових аварій, пов'язаних з викидами, вибухами та пожежами хімічних речовин. Загальні закономірності залежності масштабів руйнувань і тяжкості наслідків аварій від кількості, фізико-хімічних властивостей і параметрів пальних речовин, що використовуються у технологічній системі.

Теоретичні основи механізму горіння та вибуху.

Параметри і властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища.

Тема 4. Основи електробезпеки

Коллективні та індивідуальні засоби захисту. Попереджувальні надписи, плакати та пристрої, ізолюючі прилади. Занулення та захисне заземлення, їх призначення.

Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів.

Правила поведінки під час грози.

Тема 5. Основи гігієни праці. Медичні огляди

Види освітлення. Природне освітлення. Штучне освітлення: робоче та аварійне. Правила експлуатації освітлення.

Санітарно-побутове забезпечення працівників. Щорічні медичні огляди працюючих неповнолітніх, осіб віком до 21 року.

Тема 6. Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках

Перша допомога при ударах, вивихах, переломах, розтягненні зв'язок.

Припинення кровотечі з рани, носа, вуха, легень, стравоходу тощо. Перша допомога при пораненнях. Правила накладання пов'язок, їх типи.

Надання першої допомоги при знепритомнінні (втраті свідомості), шоку, тепловому та сонячному ударі, обмороженні.

Опіки, їх класифікація. Перша допомога при хімічних і термічних опіках, опіку очей.

Перша допомога при заповишуванні очей. Способи промивання очей.

Типова навчальна програма з виробничого навчання
Професія: 8263 вишивальник
Кваліфікація: 3-й розряд

№ з.п	Тема	Кількість годин
I. Виробниче навчання		
1.	Вступне заняття. Охорона праці, пожежна безпека та електробезпека в навчальних майстернях	6
2.	Виконання складних мережок	48
3.	Виконання простих та середньої складності технік поверхнево-нашивної рахункової групи	36
4.	Виконання простих та середньої складності технік поверхнево-нашивної нерахункової групи	24
5.	Виконання простої і середньої складності вишивки бісером, стеклярусом, блискітками	18
6.	Виконання машинної ажурної вишивки простими і середньої складності візерунками та малюнками	72
7.	Виконання машинної гладі простими і середньої складності візерунками та малюнками	60
8.	Виконання вишивки на автоматах та напівавтоматах	12
Усього годин		276
II. Виробнича практика		
1.	Ознайомлення з підприємством, інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки на підприємстві	7
2.	Самостійне виконання робіт вишивальника 3-го розряду.	231
Кваліфікаційна пробна робота		
Усього годин		238
Разом		514

I. Виробниче навчання

Тема 1. Вступне заняття. Охорона праці, пожежна безпека та електробезпека в навчальних майстернях

Відомості про навчальний заклад, його традиції. Загальна характеристика навчально-виховного процесу. Етапи професійного росту учнів при опануванні професією Вишивальник.

Ознайомлення з освітньо-кваліфікаційною характеристикою. Самореалізація фахівців професії на сучасному ринку праці.

Виробнича діяльність групи та навчального закладу, демонстрація кращих робіт учнів. Трудова та технологічна дисципліна. Ознайомлення з навчальними майстернями. Робочі місця учнів. Обладнання, інструменти, пристосування, необхідні для роботи.

Організація робочого місця. Правила та норми охорони праці в навчальних майстернях і на робочих місцях. Охорона праці під час виконання ручних, машинних і прасувальних робіт. Огородження небезпечних місць.

Вимоги до виробничого обладнання та його експлуатації. Заходи попередження травматизму, причини його виникнення. Види травм. Надання першої допомоги.

Причини виникнення пожеж в майстерні. Заходи попередження пожежі. Правила поведінки учнів під час пожежі.

Основні правила електробезпеки в учбових майстернях. Дотримання вимог охорони праці під час виконання прасувальних робіт.

Тема 2. Виконання складних мережок

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

Виконання мережки багаторядова ляхівка.

Виконання мережки прутик з настилом.

Виконання мережки ляхівка з настилом.

Виконання мережки чисна.

Виконання мережки безчисна.

Виконання мережки затяганка.

Виконання мережки шабак.

Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів складними мережками.

Тема 3. Виконання простих і середньої складності технік поверхнево-нашивної рахункової групи

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи

Виконання техніки хрестик.

Виконання техніки лиштва.

Виконання техніки солов'їні вічка.

Виконання техніки зерновий вивід.

Виконання техніки набирування.

Виконання техніки вирізування.

Виконання техніки верхоплут.

Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів простими і середньої складності візерунками та малюнками техніками поверхнево-нашивної рахункової групи.

Тема 4. Виконання простих і середньої складності технік поверхнево-нашивної нерахункової групи

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

- Виконання рушникових швів.
- Виконання декоративної гладі.
- Виконання полтавської гладі.
- Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів простими та середньої складності візерунками і малюнками техніками поверхнево-нашивної нерахункової групи.

Тема 5. Виконання простої та середньої складності вишивки бісером, стеклярусом, блискітками

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

- Виконання вишивки бісером.
- Виконання вишивки стеклярусом.
- Виконання вишивки блискітками.
- Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів вишивкою бісером, стеклярусом, блискітками.

Тема 6. Виконання машинної ажурної вишивки простими і середньої складності візерунками та малюнками

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

- Виконання машинної ажурної вишивки з бридами та павуками.
- Виконання простої сітки машинної ажурної вишивки.
- Виконання дрібної сітки машинної ажурної вишивки.
- Виконання сітки з павуками машинної ажурної вишивки.
- Виконання сітки з павуками та вузликами машинної ажурної вишивки.
- Виконання сітки з ляхівками машинної ажурної вишивки.
- Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою простими і середньої складності візерунками та малюнками.

Тема 7. Виконання машинної гладі простими і середньої складності візерунками та малюнками

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

- Виконання машинної швидкої гладі.
- Виконання машинної напівгладі.
- Виконання машинної м'якої гладі.
- Виконання машинної випуклої гладі.
- Виконання машинної гладі у прикріп.
- Виконання машинного стеблового оздоблювального шва.

Виконання машинного оздоблювального шва стяги.
Виконання гладєвих фестонів.
Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів різними видами машинної гладі простої та середньої складності візерунками і малюнками.

II. Виробнича практика

Тема 1. Ознайомлення з підприємством, інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки на підприємстві

Інструктаж з охорони праці, пожежної безпеки та електробезпеки на підприємстві. Структура виробництва й організація праці на підприємстві.

Основні цехи підприємства, технологічний процес виготовлення продукції, устаткування. Технічні служби, їхні задачі й основні функції. Впровадження автоматизованих виробництв і ресурсозберігаючих технологій.

Планування праці, контроль якості на виробничій ділянці, у бригаді, на робочому місці. Система керування охороною праці. Організація служби охорони праці на підприємстві. Застосування засобів охорони праці й індивідуального захисту.

Тема 2. Самостійне виконання робіт вишивальника 3-го розряду

Самостійне виконання робіт (під наглядом інструктора, наставника).

Застосування високопродуктивних інструментів, пристосувань і прогресивних методів обробки новаторів виробництва.

Раціональна організація робочого місця, дотримання вимог і правил охорони праці. Виконання норм виробітку і часу. Ощадлива витрата матеріалів і електроенергії.

Примітка. Детальна програма виробничої практики розробляється навчальним закладом окремо з врахуванням сучасних технологій, новітнього устаткування та матеріалів, умов виробництва за погодженням з підприємствами-замовниками кадрів та затверджується в установленому порядку.

Кваліфікаційна пробна робота

Приклади робіт:

1. Оздоблення виробів мережкою багаторядова ляхівка.
2. Оздоблення виробів мережкою прутик з настилом.
3. Оздоблення виробів мережкою ляхівка з настилом.
4. Оздоблення виробів мережкою числа.
5. Оздоблення виробів мережкою безчисна.
6. Оздоблення виробів мережкою зтяганка.
7. Оздоблення виробів мережкою шабак.
8. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки хрестик.
9. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки лиштва.
10. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки солов'їні вічка.

11. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки зерновий вивід.
12. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки набирування.
13. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки верхоплут.
14. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки вирізування.
15. Оздоблення виробів рушниковими швами.
16. Оздоблення виробів декоративною гладдю.
17. Оздоблення виробів полтавською гладдю.
18. Оздоблення виробів вишивкою бісером.
19. Оздоблення виробів вишивкою блискітками.
20. Оздоблення виробів вишивкою стеклярусом.
21. Оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою з бридами.
22. Оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою з павуками.
23. Оздоблення виробів простою сіткою машинної ажурної вишивки.
24. Оздоблення виробів дрібною сіткою машинної ажурної вишивки.
25. Оздоблення виробів сіткою з павуками машинної ажурної вишивки.
26. Оздоблення виробів сіткою з павуками та вузликами машинної ажурної вишивки.
27. Оздоблення виробів сіткою з ляхівками машинної ажурної вишивки.
28. Оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою із сітками.
29. Оздоблення виробів машинною швидкою гладдю.
30. Оздоблення виробів машинною напівгладдю.
31. Оздоблення виробів машинною м'якою гладдю.
32. Оздоблення виробів машинною випуклою гладдю.
33. Оздоблення виробів машинною гладдю у прикріп.
34. Оздоблення виробів машинним стебловим швом.
35. Оздоблення виробів машинним швом стяг.
36. Оздоблення виробів машинними гладдєвими фестонами.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників

Професія: 8263 Вишивальник

Кваліфікація: 3 розряд

Знає, розуміє:

1. Асортимент матеріалів для вишивки бісером, стеклярусом, блискітками.
2. Особливості орнаментациї і технік вишивки.
3. Види складних мережок.
4. Технологію виконання складних мережок.
5. Види технік поверхнево-нашивної рахункової групи.
6. Технологію виконання технік поверхнево-нашивної рахункової групи.
7. Види вишивки поверхнево-нашивної нерахункової групи.
8. Технологію виконання вишивки поверхнево-нашивної нерахункової групи.
9. Зубцювання країв виробу.
10. Технологію обробки країв виробів рубцюванням, фестонами.
11. Технологію виконання вишивки бісером, стеклярусом, блискітками.
12. Види машинної ажурної вишивки.
13. Технологія виконання машинної ажурної вишивки.
14. Види машинної гладі та оздоблювальних швів.
15. Технологія виконання машинної гладі та оздоблювальних швів.
16. Особливості стилізації малюнка для вишивки.
17. Способи і послідовність побудови узорів для складних мережок.
18. Способи і послідовність побудови узорів для технік поверхнево-нашивної рахункової групи.
19. Способи і послідовність побудови узорів для вишивки гладдю.
20. Способи і послідовність побудови узорів для вишивки бісером, стеклярусом, блискітками.
21. Обладнання для виконання вишивки і правила його обслуговування.
22. Технічні характеристики вишивальних машин, напівавтоматів та автоматів.
23. Обладнання для волого-теплової обробки.
24. Технологію остаточної обробки вишитих виробів.
25. Дефекти, причини виникнення та способи усування.
26. Вплив властивостей тканини на виконання вишивки гладдю та бісером, стеклярусом, блискітками.
27. Послідовність побудови ескізу.
28. Послідовність побудови етюд.

Уміє:

1. Організувати робоче місце.
2. Дотримуватися вимог безпеки праці при виконання робіт.
3. Підбирати матеріали для виконання вишивки гладдю, бісером, стеклярусом, блискітками.

4. Оздоблювати вироби складними мережками: прутик з настилом, ляхівка з настилом, чисна, шабак, зтяганка.
5. Оздоблювати вироби техніками поверхнево-нашивної рахункової групи: хрестиком, лиштвою, солов'їними вічками, зерновим виводом, вирізуванням, набируванням, верхоплутом.
6. Оздоблювати вироби техніками поверхнево-нашивної нерахункової групи: декоративною, полтавською гладдю, рушниковими швами.
7. Обробляти краї виробів зубцюванням, фестонами.
8. Оздоблювати вироби вишивкою бісером, стеклярусом, блискітками.
9. Оздоблювати вироби ажурною машинною вишивкою простої та середньої складності: бридами, павуками, сітками.
10. Оздоблювати вироби машинною гладдю простої і середньої складності: м'якою, випуклою, швидкою, напівгладдю, у прикріп.
11. Виконувати прийоми стилізації малюнків для вишивки.
12. Виконувати побудову орнаментальних смуг для складних мережок.
13. Виконувати побудову узорів для технік поверхнево-нашивної рахункової групи.
14. Виконувати побудову узорів для технік поверхнево-нашивної нерахункової групи.
15. Виконувати побудову узорів для вишивки бісером, стеклярусом, блискітками.
16. Виконувати остаточну обробку вишитих виробів: чистку, прання, волого-теплову обробку.
17. Виконує малюнки предметів різної форми, натюрмортів.
18. Читати узори технік поверхнево-нашивної рахункової групи, складних мережок.
19. Попереджати, виявляти та усувати дефекти під час виконання робіт.
20. Усувати дрібні неполадки в роботі обладнання, проводити його чищення та змащування.
21. Проводити контроль та самоконтроль якості.

Перелік основних обов'язкових засобів навчання

Визначається навчальним закладом, підприємствами, установами та організаціями відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, програми виробничого навчання

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство соціальної політики України**

***Державний стандарт
професійно-технічної освіти***

ДСПТО 8263 С.32.99-2015
(позначення стандарту)

Професія: Вишивальник

Код: 8263

Кваліфікація: вишивальник 4-го розряду

**Видання офіційне
Київ - 2015**

**Освітньо-кваліфікаційна характеристика
випускника професійно-технічного
навчального закладу**

(підприємства, установи та організації, що здійснюють (або забезпечують)
підготовку(підвищення кваліфікації) кваліфікованих робітників)

- 1. Професія:** 8263 Вишивальник
- 2. Кваліфікація:** вишивальник 4-го розряду
- 3. Кваліфікаційні вимоги**

Повинен знати:

методи та прийоми вишивання складних візерунків та малюнків;
будову машин, які обслуговуються;
композиційну побудову складних узорів для різних технік вишивки;
відомості про матеріали оздоблення;
виробничі (експлуатаційні) інструкції.

Повинен уміти:

вишивати на автоматах та напівавтоматах на різних матеріалах;
вишивати на машинах або вручну на різних матеріалах (крім капрону,
шифону, жоржету, крепдишину, тюлі та оксамиту) складні візерунки та
малюнки (візерунки та малюнки, які вимагають додержуватись паралельності
ліній та геометричних фігур, малюнки дрібної форми, а також ті, що вимагають
під час вишивання частих відривів ниток), гладдю, хрестиком різних видів,
техніками, мережками, мотивами, ришельє, бридами, сітками, насипом,
настилом, прикріпом, швами: стяги, стебловий, бісерний, гладдевий валик;
стеклярусом, блискітками, бісером; виконувати прийоми побудови складних
узорів;
виконувати аплікації.

4. Загальнопрофесійні вимоги

Повинен:

раціонально організувати та ефективно використовувати робоче місце;
дотримуватися норм технологічного процесу;
не допускати браку в роботі;
знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці і
навколишнього середовища, додержуватись норм, методів і прийомів
безпечного ведення робіт;
використовувати в разі необхідності засоби попередження й усунення
природних і непередбачених негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо);
знати інформаційні технології в обсязі, що є необхідним для виконання
професійних обов'язків;
володіти обсягом знань з правових питань галузі, основ ведення
підприємницької діяльності, державної реєстрації суб'єктів підприємницької
діяльності та трудового законодавства в межах професійної діяльності.

5. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівня, кваліфікації осіб

5.1. При продовженні професійно-технічної освіти

Повна або базова загальна середня освіта.

5.2. При підвищенні кваліфікації

Професійно-технічна освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень – «кваліфікований робітник» за професією Вишивальник 3-го розряду; стаж роботи за професією не менше 1 року.

5.3. Після закінчення навчання

Повна загальна середня освіта, професійно-технічна освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень - «кваліфікований робітник» за професією Вишивальник 4-го розряду; без вимог до стажу роботи.

6. Сфера професійного використання випускника

Переробна промисловість. Виробництво текстильних виробів, не віднесених до інших угруповань, народні художні ремесла. (КВЕД-2010, секція- С, клас-32.99).

7. Специфічні вимоги

7.1. Вік: прийняття на роботу здійснюється, після закінчення строку навчання, відповідно до законодавства.

7.2. Стать: чоловіча, жіноча (обмеження отримання професії по статевій приналежності визначається переліком важких робіт і робіт із шкідливими та небезпечними умовами праці, на яких забороняється використання праці жінок, затверджених наказом МОЗ України № 256 від 29.12.1993).

7.3. Медичні обмеження.

Типовий навчальний план

Професія: 8263 вишивальник

Кваліфікація: 4-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 801 година

№ з.п	Навчальні предмети	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Загальнопрофесійна підготовка	33	2
1.1	Основи галузевої економіки і підприємництва	7	
1.2	Інформаційні технології	5	2
1.3	Основи правових знань	8	
1.4	Резерв часу	13	
2.	Професійно-теоретична підготовка	179	98
2.1.	Спецтехнологія ручної вишивки	40	22
2.2.	Спецтехнологія машинної вишивки	39	17
2.3.	Композиція вишивки	44	34
2.4.	Малюнок	15	10
2.5.	Живопис	13	10
2.6.	Матеріалознавство	7	3
2.7.	Обладнання	6	2
2.8.	Охорона праці	15	
3.	Професійно-практична підготовка	542	
3.1.	Виробниче навчання	234	
3.2.	Виробнича практика	308	
4.	Консультації	40	
5.	Державна кваліфікаційна атестація	7	
6.	Загальний обсяг навчального часу (без п.4)	761	100

Перелік кабінетів, лабораторій, майстерень для підготовки кваліфікованих робітників за професією «Вишивальник»

1. Кабінети:

- спецтехнології вишивки,
- обладнання,
- матеріалознавства,
- малювання і живопису,
- охорони праці

2. Лабораторії:

- матеріалознавства,
- обладнання

3. Майстерні:

- ручної вишивки,
- машинної вишивки

Примітка

Для підприємств, організацій, що здійснюють професійне навчання кваліфікованих робітників:

- допускається зменшення кількості кабінетів, лабораторій за рахунок їх об'єднання;
- індивідуальне професійне навчання кваліфікованих робітників може здійснюватися при наявності обладнаного робочого місця;
- предмет «Інформаційні технології» вивчається за згодою підприємств-замовників кадрів.

**Типова навчальна програма
з предмета «Основи галузевої економіки і підприємництва»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Фінансова база підприємства	3	
2.	Якість продукції та економічна ефективність	4	
	Усього годин	7	

Тема 1. Фінансова база підприємства

Витрати виробництва. Постійні і змінні витрати виробництва. Собівартість продукції, її види. Показники собівартості продукції. Групування витрат що формують собівартість продукції. Калькуляції собівартості продукції за статтями витрат. Джерело зниження собівартості. Ціна продукції. Види цін. Методи ціноутворення. Розрахунок ціни. Прибуток підприємства. Валовий, балансовий та чистий прибуток. Методи розрахунку прибутку.

Рентабельність продукції і виробництва. Шляхи підвищення рентабельності

Тема 2. Якість продукції та економічна ефективність

Поняття якості продукції, необхідність її поліпшення. Показники якості. Методи оцінки якості. Державні стандарти якості.

Шляхи забезпечення виробництва високоякісної продукції. Конкурентоспроможність продукції.

**Типова навчальна програма
з предмета «Інформаційні технології»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Автоматизація процесу оздоблення одягу вишивкою на підприємствах легкої промисловості.	5	2
	Усього годин	5	2

Тема 1. Автоматизація процесу оздоблення одягу вишивкою на підприємствах легкої промисловості

Впровадження систем автоматизації (САПР) на ділянці проектування одягу.

Робота з прикладним програмним забезпеченням для автоматизації процесу оздоблення одягу: вибір моделі, створення малюнка вишивки, розміщення вишивки на деталях. Вивід інформації на принтер або плоттер.

Лабораторно-практична робота:

1. Самостійна робота з програмою автоматизованого оздоблення одягу вишивкою.

**Типова навчальна програма
з предмета «Основи правових знань»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Права громадян України на працю. Трудовий договір	1	
2.	Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку Трудова дисципліна. Матеріальна відповідальність	6	
3.	Соціальні гарантії та соціальний захист працівників	1	
Усього годин		8	

Тема 1. Права громадян України на працю. Трудовий договір

Конституція України про права і свободи людини і громадянина. Основні трудові права і обов'язки працівників. Особливості регулювання праці деяких категорій працівників.

Трудовий договір, його зміст і форми. Терміни трудового договору. Випробні терміни при прийнятті на роботу. Переведення на іншу роботу. Підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника, власника або уповноваженого ним органу, за вимогами профспілкового органу. Гарантії забезпечення права на працю звільненим працівникам. Порядок їх звільнення.

Тема 2. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку. Трудова дисципліна. Матеріальна відповідальність

Право громадян на відпочинок. Види робочого часу, зумовлені його тривалістю. Підсумковий облік робочого часу. Обмеження надурочних робіт. Час відпочинку. Щорічні та додаткові відпустки, порядок їх надання. Пільги для працівників, які поєднують роботу з навчанням.

Правові засади зміцнення трудової дисципліни. Заохочення за успіхи в роботі, стягнення за порушення трудової дисципліни.

Види і межі матеріальної відповідальності. Визначення розміру і порядок покриття шкоди, заподіяної працівником.

Трудові спори, порядок їх розгляду. Виконання рішень комісій з трудових спорів, народного суду.

Тема 3. Соціальні гарантії та соціальний захист працівників

Право громадян України на зайнятість. Регулювання та організація зайнятості населення. Компенсація при втраті роботи.

Контроль і відповідальність за порушення законодавства про зайнятість населення.

**Типова навчальна програма
з предмета «Спеціальна технологія ручної вишивки»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Технологія виконання складних технік поверхнево-нашивної нерахункової групи	14	8
2.	Аплікація	5	3
3.	Вишивка бісером, стеклярусом, блискітками	4	2
4.	Технологія виконання зборок, пухликів, курячих шкірок	7	3
5.	Монтування	10	6
	Усього годин	40	22

Тема 1. Технологія виконання складних технік поверхнево-нашивної нерахункової групи

Види гладі. Способи виконання, застосування на виробах, розкольорівка.

Матеріали для виконання гладі.

Технологія виконання художньої, білої, прорізної, тонової гладі. Види дефектів, причини їх виникнення і методи усунення.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Складання схем послідовного виконання художньої гладі.
2. Складання схем послідовного виконання тонової гладі.
3. Складання схем послідовного виконання білої гладі.
4. Складання схем послідовного виконання прорізної гладі.

Тема 2. Аплікація

Види аплікації. Матеріали та інструменти для виконання аплікації.

Технологія виконання накладної аплікації. Вибір малюнка аплікації, його розміщення на виробі. Види дефектів, причини їх виникнення та методи усунення.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Вибір малюнка та матеріалів для аплікації.
2. Складання схеми послідовного виконання накладної аплікації.

Тема 3. Вишивка бісером, стеклярусом, блискітками

Способи і послідовність кріплення бісеру, стеклярусу, блискіток до матеріалу для виконання складних малюнків.

Поєднання вишивки бісером, стеклярусом, блискітками з іншими техніками.

Особливості розміщення вишивки бісером, стеклярусом, блискітками на виробах. Види дефектів, причини їх виникнення, методи усунення.

Лабораторно-практичні роботи:

- 1.Складання схем складних малюнків для вишивки бісером, стеклярусом, блискітками.
- 2.Складання схем складних малюнків для вишивки у поєднанні з іншими техніками.

Тема 4. Технологія виконання зборок, пухликів, курячих шкірок

Способи виконання, застосування на виробах.

Технологія виконання зборок, пухликів, курячих шкірок. Вимоги до виконання. Види дефектів, причини їх виникнення, методи усунення.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Складання схем послідовного виконання зборок.
2. Складання схем послідовного виконання пухликів.
3. Складання схем послідовного виконання курячих шкірок.

Тема 5. Монтування

Технологія складання вишитого виробу у купон. Купони жіночої блузи та чоловічої сорочки, купони блузи для дівчинки та сорочки для хлопчика.

Шнурівка для зав'язування коміра.

Технологічні вимоги.

Лабораторно-практичні роботи:

- 1.Складання схем послідовного монтування жіночої блузи у купон.
- 2.Складання схем послідовного монтування чоловічої сорочки у купон.
- 3.Виготовлення макету купона жіночої блузи в масштабі 1:4.
- 4.Виготовлення макету купона чоловічої сорочки в масштабі 1:4.

**Типова навчальна програма
з предмета «Спеціальна технологія машинної вишивки»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Технологія виконання складних сіток машинної ажурної вишивки	6	3
2	Технологія виконання складних видів машинної гладі	6	3
3.	Технологія виконання машинної аплікації	12	5
4.	Розміщення узору на виробах	15	6
	Усього годин	39	17

Тема 1. Технологія виконання складних сіток машинної ажурної вишивки

Види мозаїчних сіток. Особливості виконання мозаїчних сіток, застосування у малюнках.

Технологія виконання мозаїчних сіток: неправильної форми, стільник, цеглинки. Дефекти, причини їх виникнення і способи усунення.

Лабораторно-практичні роботи:

- 1.Складання схем послідовного виконання мозаїчних сіток різних видів.
- 2.Вивчення дефектів мозаїчних сіток на зразках.

Тема 2. Технологія виконання складних видів машинної гладі

Особливості виконання художньої машинної гладі. Добір кольорів, матеріалів.

Технологія виконання художньої гладі. Дефекти, причини їх виникнення і способи усунення.

Особливості виконання прорізної та точкової гладі. Технологія виконання точкової та прорізної гладі. Дефекти, причини їх виникнення і способи усунення.

Лабораторно-практичні роботи:

- 1.Складання схем послідовного виконання художньої гладі, прорізної і точкової гладі.
- 2.Вивчення дефектів художньої, прорізної і точкової гладі на зразках.

Тема 3. Технологія виконання машинної аплікації

Призначення і застосування машинної аплікації.

Види аплікації: лицьова, виворітна, з'єднувальна, по тюлю, кольорова. Матеріали для виконання аплікації.

Технологія виконання машинної аплікації. Технічні вимоги до виконання аплікації. Види дефектів, причини їх виникнення і методи усунення.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Вибір малюнка та матеріалів для аплікації.
2. Складання схем послідовного виконання аплікації різних видів.
3. Визначення на зразках дефектів машинної аплікації.

Тема 4. Розміщення узору на виробах

Розміщення узору на виробах постільного (наволочки, простирадла, підодіяльники), столового (серветки різної форми, доріжки, скатертини), носильного (сукні, блузи, спідниці тощо) та різного (рушники, декоративні панно, сувенірні рушники) асортиментів.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Складання схем розміщення узорів на виробах столового, постільного асортименту.
2. Складання схем розміщення узорів на виробах носильного асортименту (сучасного одягу та одягу, виготовленого за народними мотивами).
3. Складання схем розміщення узорів на виробах різного асортименту.

**Типова навчальна програма
з предмета «Композиція вишивки»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Побудова композицій узору для ажурної вишивки	5	3
2.	Побудова композицій узору для гладі	5	4
3.	Побудова композицій узору для аплікації	5	3
4.	Побудова композицій узору для вишивки бісером, стеклярусом, блискітками в поєднанні з іншими техніками	6	4
5.	Проектування узорів за власними композиціями	23	20
Усього годин		44	34

Тема 1. Побудова композицій узору для ажурної вишивки

Особливості орнаменту для ажурних вишивок.

Способи побудови малюнка для ажурної вишивки. Розміщення технік ажурної вишивки між елементами малюнка.

Вимоги до оформлення малюнків ажурної вишивки для виробів різного асортименту.

Лабораторно-практична робота:

1. Послідовне виконання побудови композиції ажурної вишивки для виробів різного асортименту.

Тема 2. Побудова композицій узору для гладі

Особливості композицій для білого і кольорового гладі. Залежність малюнка від характеру виробу.

Побудова рослинного орнаменту. Нюанси кольорової гами. Перехід кольору з тону в тон. Побудова композицій для блуз, суконь, серветок, доріжок, декоративних подушок, носових хустинок та інших виробів.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання зразків орнаментів гладі у різній кольоровій гамі.
2. Послідовне виконання побудови композиції узору гладі для виробу заданого асортименту.

Тема 3. Побудова композицій узору для аплікації

Особливості побудови композицій для аплікації. Прийоми побудови аплікації на основі стилізації природних форм. Побудова композиції аплікації для виробів різного асортименту та призначення. Поєднання матеріалів і технік.

Лабораторно-практична робота:

1. Послідовне виконання побудови композицій для аплікацій.

Тема 4. Побудова композиції узору для вишивки бісером, стеклярусом, блискітками в поєднанні з іншими техніками

Особливості побудови композицій для вишивки бісером стеклярусом, блискітками в поєднанні з іншими техніками.

Прийоми побудови узорів різних форм для вишивки бісером стеклярусом, блискітками в поєднанні з іншими техніками. Вимоги до побудови композиції узорів вишивки для виробів різного асортименту і призначення.

Поєднання матеріалів і технік.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Послідовне виконання побудови композицій узорів для вишивки бісером, стеклярусом, блискітками в поєднанні з різними видами гладі.
2. Послідовне виконання побудови композицій узорів для вишивки бісером, стеклярусом, блискітками в поєднанні з аплікацією.

Тема 5. Проектування узорів за власними композиціями

Виконання композиції узору за власним проектом. Вибір матеріалів, узору, техніки вишивки, форми виробу з урахуванням його призначення. Вибір кольорової гамми.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Вибір матеріалів, узору, технік вишивки, кольорової гами.
2. Виконання сітки для вибраної техніки вишивки.
3. Побудова елементів орнаменту згідно технік вишивки.
4. Перенесення орнаменту на сітку олівцем.
5. Нанесення кольору на орнамент.
6. Оформлення роботи за власним проектом.

**Типова навчальна програма
з предмета «Малюнок»**

№ з.п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно- практичні роботи
1.	Малюнок рослин і квітів	3	2
2.	Малюнок букета квітів	3	2
3.	Малюнок овочів і фруктів	4	3
4.	Натюрморт із овочів та фруктів	5	3
	Усього годин	15	10

Тема 1. Малюнок рослин і квітів

Передача пластики, виразності. Визначення простої форми, що лежить в основі частин рослин та квітів (овал, багатокутник тощо).

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання малюнків рослин.
2. Виконання малюнків квітів.

Тема 2. Малюнок букета квітів

Виконання ескізу букета із правильним композиційним вирішенням. Групування простих форм. Композиція просторового розміщення предметів.

Лабораторно-практична робота:

1. Виконання ескізу букета квітів.

Тема 3. Малюнок овочів і фруктів

Бачення природи в цілому. Виділення характерних особливостей природи, великих форм. Відчуття об'єму, тонального багатства овочів і фруктів.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання малюнків овочів.
2. Виконання малюнків фруктів.

Тема 4. Натюрморт із овочів і фруктів

Організація натюрморту на горизонтальній предметній площині. Передача плановості та узагальненого бачення натюрморту.

Лабораторно-практична робота:

1. Послідовне виконання натюрморту з овочів і фруктів.

**Типова навчальна програма
з предмета «Живопис»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Натюрморт з овочів, фруктів і квітів	13	10
	Усього годин	13	10

Тема 1. Натюрморт з овочів, фруктів і квітів

Передача за допомогою тону, кольору складної структури овочів, фруктів, квітів на кольоровому фоні.

Виявлення тональних співвідношень кольору і освітлення. Послідовність вираження композиції, сюжету.

Лабораторно-практична робота:

1. Послідовне виконання натюрмортів з овочів, фруктів і квітів.

**Типова навчальна програма
з предмета «Матеріалознавство»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Оздоблювальні матеріали	7	3
	Усього годин	7	3

Тема 1. Оздоблювальні матеріали

Асортимент оздоблювальних матеріалів: тасьма, стрічки, шнури, мережива.

Способи виготовлення, призначення, відповідність до основних матеріалів. Вимоги до якості оздоблювальних матеріалів.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Відповідність оздоблювальних матеріалів асортименту основних тканин.
2. Конфекціювання заданого виробу з використанням оздоблювальних матеріалів.

**Типова навчальна програма
з предмета «Обладнання»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно- практичні роботи
1.	Швейні машини для обметування зрізів	6	2
	Усього годин	6	2

Тема 1. Швейні машини для обметування зрізів

Призначення і загальна характеристика краєобметувальних машин.

Робочі механізми краєобметувальних машин, їх призначення та взаємодія.

Особливості заправлення ниток. Процес утворення краєобметувальної ланцюгової строчки.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Заправлення ниток в краєобметувальну машину.
2. Прийоми роботи на краєобметувальній машині.

**Типова навчальна програма
з предмета «Охорона праці»**

№ з/п	Теми	Кількість годин	
		Усього	з них на лабораторно-практичні роботи
1.	Правові та організаційні основи охорони праці	2	
2.	Загальні відомості про потенціал небезпек при виконанні робіт за професією «Вишивальник». Організація роботи з охорони праці	3	
3.	Основи пожежної безпеки	2	
4.	Основи електробезпеки	2	
5.	Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Медичні огляди.	2	
6.	Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках	4	
Усього годин		15	

Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці

Основні нормативно-правові акти з охорони праці. Право громадян на охорону праці при укладанні трудового договору. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Тривалість робочого дня працівників. Колективний договір, його укладання і виконання. Відповідальність за порушення законодавства про працю, охорону праці, нормативно-правових актів з охорони праці.

Поняття про виробничий травматизм і профзахворювання. Нещасні випадки, пов'язані з працею на виробництві і побутові. Безпека праці і здоровий спосіб життя. Професійні захворювання і професійні отруєння. Основні причини травматизму і професійних захворювань на виробництві. Основні заходи запобігання травматизму та захворювання на виробництві: організаційні, технічні, санітарно-виробничі, методико-профілактичні. Соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві, професійних захворювань.

Тема 2. Загальні відомості про потенціал небезпек при виконанні робіт за професією Вишивальник. Організація роботи з охорони праці

Небезпечні виробничі фактори професії Вишивальник. Приклади контролю безпечних умов праці на робочому місці вишивальника, порядок їх використання. Правила догляду за устаткуванням і інструментами, їх безпечна експлуатація.

Засоби колективного та індивідуального захисту від небезпечних і шкідливих виробничих факторів при проведенні різних видів робіт. Мікроклімат виробничих приміщень.

Попереджувальні надписи, сигнальні фарбування. Знаки безпеки.

Правила та заходи щодо попередження нещасних випадків і аварій, які характерні для професії: ураження електричним струмом, травматизм очей, опіки, ураження дихальних шляхів, механічні пошкодження, порізи. Вимоги безпеки у навчальних, навчально-виробничих приміщеннях навчальних закладів.

Тема 3. Основи пожежної безпеки

Характерні причини виникнення пожеж: порушення правил використання відкритого вогню і електричної енергії, використання непідготовленої техніки в пожежонебезпечних місцях: порушення правил використання опалювальних систем, електронагрівальних приладів, відсутність захисту від блискавки, дитячі пустощі. Пожежонебезпечні властивості речовин.

Організаційні та технічні протипожежні заходи. Пожежна сигналізація.

Горіння речовин і способи його припинення. Поняття вогнестійкості.

Вогнегасильні речовини та матеріали: рідина, піна, вуглекислота, пісок, покривала, їх вогнегасильні властивості. Особливості гасіння пожежі на об'єктах галузі.

Тема 4. Основи електробезпеки

Електрика промислова, статична і атмосферна.

Особливості ураження електричним струмом. Вплив електричного струму на організм людини. Фактори, які впливають на ступінь ураження людини електрикою: величина напруги, частота струму, шлях і тривалість дії, фізичний стан людини, вологість повітря. Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму.

Попереджувальні надписи, плакати та пристрої, ізолюючі прилади. Занулення та захисне заземлення, їх призначення.

Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів.

Правила поведінки під час грози.

Тема 5. Основи гігієни праці. Медичні огляди

Поняття про гігієну праці як систему організаційних, гігієнічних та санітарно-технічних заходів. Шкідливі виробничі фактори, основні шкідливі речовини, їх вплив на організм людини. Дії вірусів, інфекцій, що спричинюють порушення нормальної життєдіяльності людини, викликають гострі та хронічні захворювання. Лікувально-профілактичне харчування.

Фізіологія праці. Чергування праці і відпочинку. Виробнича гімнастика. Додержання норм піднімання і переміщення важких речей неповнолітніми і жінками.

Основні гігієнічні особливості праці за професією «Вишивальник».

Види освітлення. Природне освітлення. Штучне освітлення: робоче та аварійне. Правила експлуатації освітлення.

Санітарно-побутове забезпечення працівників. Щорічні медичні огляди працюючих неповнолітніх, осіб віком до 21 року.

Тема 6. Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках

Послідовність, принципи й засоби надання першої допомоги.

Запобіжні заходи щодо інфікування СНІДом під час надання першої допомоги при пораненнях, припиненні кровотечі з ран, носа, вуха тощо.

Засоби надання першої допомоги. Медична аптечка, її склад, призначення, правила користування.

Види електротравм. Правила надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

Перша допомога при пораненнях. Надання першої допомоги при втраті свідомості.

Опіки, їх класифікація. Перша допомога при хімічних і термічних опіках, опіку очей.

Типова навчальна програма з виробничого навчання
Професія: 8263 вишивальник
Кваліфікація: 4-го розряду

№ з/п	Тема	Кількість годин
	I. Виробниче навчання	
1.	Вступне заняття. Охорона праці, пожежна безпека та електробезпека в навчальних майстернях	6
2.	Виконання складних технік поверхнево-нашивної нерахункової групи	42
3.	Виконання аплікації	24
4.	Виконання вишивки бісером, стеклярусом, блискітками	42
5.	Виконання зборок, пухликів, курячих шкірок	24
6.	Виконання машинної ажурної вишивки складних візерунків та малюнків	36
7.	Виконання машинної гладі складних візерунків та малюнків	30
8.	Виконання машинної аплікації	30
	Усього годин	234
	II. Виробнича практика	
1.	Ознайомлення з підприємством, інструктаж з охорони праці, пожежної безпеки та електробезпеки на підприємстві.	7
2.	Самостійне виконання робіт вишивальника 4-го розряду.	301
	Кваліфікаційна пробна робота	
	Усього годин	308
	Разом	542

I. Виробниче навчання

Тема 1. Вступне заняття. Охорона праці, пожежна безпека та електробезпека в навчальних майстернях

Відомості про навчальний заклад, його традиції. Загальна характеристика навчально-виховного процесу. Етапи професійного росту учнів при опануванні професією Вишивальник.

Ознайомлення з освітньо-кваліфікаційною характеристикою. Самореалізація фахівців професії на сучасному ринку праці.

Виробнича діяльність групи та навчального закладу, демонстрація кращих робіт учнів. Трудова та технологічна дисципліна. Ознайомлення з навчальними майстернями. Робочі місця учнів. Обладнання, інструменти, пристосування, необхідні для роботи.

Правила та норм охорони праці в навчальних майстернях і на робочих місцях. Охорона праці під час виконання ручних, машинних і прасувальних робіт. Огородження небезпечних місць.

Вимоги до виробничого обладнання та його експлуатації. Заходи попередження травматизму, причини його виникнення. Види травм. Надання першої допомоги.

Причини виникнення пожеж в майстерні. Заходи попередження пожежі. Правила поведінки учнів під час пожежі.

Основні правила електробезпеки в учбових майстернях. Дотримання вимог охорони праці під час виконання прасувальних робіт.

Тема 2. Виконання складних технік поверхнево-нашивної нерахункової групи

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

Виконання художньої гладі.

Виконання білої та прорізної гладі.

Виконання тонової гладі.

Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів різними видами гладі складними візерунками та малюнками.

Тема 3. Виконання аплікації

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

Виконання накладної аплікації.

Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів накладною аплікацією.

Тема 4. Виконання вишивки бісером, стеклярусом, блискітками

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

Виконання вишивки бісером за складними малюнками.

Виконання вишивки стеклярусом за складними малюнками.

Виконання вишивки блискітками за складними малюнками.

Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів вишивкою бісером, стеклярусом, блискітками за складними малюнками.

Тема 5. Виконання зборок, пухликів, курячих шкірок

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

- Виконання зборок.
- Виконання пухликів.
- Виконання курячих шкірок.
- Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів зборками, пухликами, курячими шкірками.

Тема 6. Виконання машинної ажурної вишивки складними візерунками та малюнками

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

- Виконання машинної ажурної вишивки з мозаїчними сітками неправильної форми.
- Виконання машинної ажурної вишивки з мозаїчними сітками стільники.
- Виконання машинної ажурної вишивки з мозаїчними сітками цеглинки.
- Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів мозаїчними сітками машинної ажурної вишивки.

Тема 7. Виконання машинної гладі складними візерунками та малюнками

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

- Виконання машинної художньої гладі.
- Виконання машинної прорізної і точкової гладі.
- Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів різними видами машинної гладі складними візерунками та малюнками.

Тема 8. Виконання машинної аплікації

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Вправи:

- Виконання машинної накладної аплікації.
- Виконання машинної виворітної аплікації.
- Виконання машинної аплікації по тюлю.
- Виконання машинної з'єднувальної аплікації.
- Виконання машинної кольорової аплікації.
- Освоєння прийомів самоконтролю якості.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів машинною аплікацією різних видів.

II. Виробнича практика

Тема 1. Ознайомлення з підприємством, інструктаж з охорони праці, пожежної безпеки та електробезпеки на підприємстві.

Інструктаж з охорони праці, пожежної безпеки та електробезпеки на підприємстві. Структура виробництва й організація праці на підприємстві.

Основні цехи підприємства, технологічний процес виготовлення продукції, устаткування. Технічні служби, їхні задачі й основні функції. Впровадження автоматизованих виробництв і ресурсозберігаючих технологій.

Планування праці, контроль якості на виробничій ділянці, у бригаді, на робочому місці. Система керування охороною праці. Організація служби охорони праці на підприємстві. Застосування засобів охорони праці й індивідуального захисту.

Тема 2. Самостійне виконання робіт вишивальника 4-го розряду

Самостійне виконання робіт (під наглядом інструктора, наставника).

Застосування високопродуктивних інструментів, пристосувань і прогресивних методів обробки новаторів виробництва.

Раціональна організація робочого місця, дотримання вимог і правил охорони праці. Виконання норм виробітку і часу. Ощадлива витрата матеріалів і електроенергії.

Примітка. Детальна програма виробничої практики розробляється навчальним закладом окремо з врахуванням сучасних технологій, новітнього устаткування та матеріалів, умов виробництва за погодженням з підприємствами-замовниками кадрів та затверджується в установленому порядку.

Кваліфікаційна пробна робота

Приклади робіт

1. Оздоблення виробів складними візерунками та малюнками художньої гладі.
2. Оздоблення виробів складними візерунками та малюнками білої та прорізної гладі.
3. Оздоблення виробів складними візерунками та малюнками тонової гладі.
4. Оздоблення виробів накладною аплікацією.
5. Оздоблення виробів вишивкою бісером за складними малюнками.
6. Оздоблення виробів вишивкою стеклярусом за складними малюнками.
7. Оздоблення виробів вишивкою блискітками за складними малюнками.
8. Оздоблення виробів зборками.
9. Оздоблення виробів пухликами.
10. Оздоблення виробів курячими шкірками.
11. Оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою з мозаїчними сітками неправильної форми.
12. Оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою з мозаїчними сітками стільники.

13. Оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою з мозаїчними сітками цеглинки.
14. Оздоблення виробів складними візерунками та малюнками машинної художньої гладі.
15. Оздоблення виробів складними візерунками та малюнками машинної прорізної і точкової гладі.
16. Оздоблення виробів машинною накладною аплікацією.
17. Оздоблення виробів машинною виворітною аплікацією.
18. Оздоблення виробів машинною з'єднувальною аплікацією.
19. Оздоблення виробів машинною кольоровою аплікацією.
20. Оздоблення виробів машинною аплікацією по тюлю.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників

Професія: 8263 вишивальник
Кваліфікація: 4-й розряд

Знає, розуміє:

1. Види складних технік вишивки поверхнево-нашивної нерахункової групи.
2. Технологію виконання складних технік вишивки поверхнево-нашивної нерахункової групи.
3. Технологію виконання вишивки бісером, стеклярусом, блискітками з іншими техніками.
4. Види аплікації ручної та машинної вишивки.
5. Технологію виконання аплікацій ручної та машинної вишивки.
6. Способи та технологію виконання зборок, пухликів, курячих шкірок.
7. Технологію складання вишитого виробу в купон.
8. Види складних сіток машинної ажурної вишивки.
9. Технологія виконання складних сіток машинної ажурної вишивки.
10. Технологія виконання складних видів машинної гладі.
11. Особливості розміщення узорів на виробках.
12. Способи і послідовність побудови узорів для ажурної вишивки.
13. Способи і послідовність побудови узорів для вишивки гладдю.
14. Способи і послідовність побудови узорів для вишивки бісером, стеклярусом, блискітками в поєднанні з іншими техніками.
15. Способи і послідовність побудови узорів для аплікацій.
16. Вимоги до проектування узорів за власними композиціями.
17. Послідовність виконання ескізу букетів квітів, овочів і фруктів.
18. Послідовність виконання натюрмортів.
19. Асортимент оздоблювальних матеріалів.
20. Особливості роботи краєобметувальних машин.
21. Дефекти, причини виникнення та способи усування.
22. Вплив властивостей тканини на виконання аплікацій, вишивки гладдю та бісером, стеклярусом, блискітками.
23. Вимоги до якості.

Уміє:

1. Організувати робоче місце.
2. Дотримуватись вимог безпеки праці, пожежної безпеки та виробничої санітарії.
3. Підбирати матеріали для виконання аплікацій, вишивки гладдю, бісером, стеклярусом, блискітками.
4. Оздоблювати вироби складними техніками поверхнево-нашивної нерахункової групи: художньою, тоною, білою, прорізною гладдю.
5. Оздоблювати вироби аплікаціями ручної та машинної вишивки: накладною, виворітною, з'єднувальною, по тюлю, кольоровою.

6. Оздоблювати вироби зборками, пухликами, курячими шкірками.
7. Оздоблювати вироби вишивкою бісером, стеклярусом, блискітками за складними малюнками в поєднанні з іншими техніками.
8. Оздоблювати вироби складними сітками ажурної машинної вишивки: неправильної форми, стільник, цеглинки.
9. Оздоблювати вироби машинною гладдю за складними малюнками: художньою, тоною, прорізною, білою.
10. Розміщувати узори на виробах різних асортиментів.
11. Складати вишиті вироби у купон.
12. Виконувати побудову узорів для ажурної вишивки.
13. Виконувати побудову узорів для вишивки гладдю.
14. Виконувати побудову узорів для виконання аплікацій.
15. Виконувати побудову узорів для вишивки бісером, стеклярусом, блискітками у поєднанні з іншими техніками.
16. Проектувати узори за власними композиціями.
17. Виконувати ескізи букетів, овочів та фруктів.
18. Виконувати малюнки натюрмортів з квітів, овочів та фруктів.
19. Виконувати остаточну обробку вишитих виробів столового асортименту.
20. Попереджати, виявляти та усувати дефекти під час виконання робіт.
21. Усувати дрібні неполадки в роботі обладнання, проводити його чищення та змащування.
22. Проводити контроль та самоконтроль якості.
23. Дотримуватись безпечних методів роботи, правил санітарії, пожежобезпеки та електробезпеки під час роботи.

Перелік основних обов'язкових засобів навчання

Визначається навчальним закладом, підприємствами, установами та організаціями відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, програми виробничого навчання.

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство соціальної політики України**

***Державний стандарт
професійно-технічної освіти***

ДСПТО 8263 С.32.99-2015
(позначення стандарту)

Професія: Вишивальник

Код: 8263

Кваліфікація: вишивальник 5-го розряду

**Видання офіційне
Київ 2015**

**Освітньо-кваліфікаційна характеристика
випускника професійно-технічного
навчального закладу**

(підприємства, установи та організації, що здійснюють (або забезпечують)
підготовку(підвищення кваліфікації) кваліфікованих робітників)

- 1. Професія:** 8263 Вишивальник
- 2. Кваліфікація:** вишивальник 5-го розряду.
- 3. Кваліфікаційні вимоги**

Повинен знати:

методи та прийоми вишивання всіх видів візерунків та малюнків різними техніками, швами та строчками;
прийоми композиційної побудови узорів різними техніками вишивки;
стандарты вишитих виробів;
конструктивні особливості машин, які обслуговуються;
виробничі (експлуатаційні) інструкції.

Повинен уміти:

вишивати на машинах або вручну на різних матеріалах особливо складні художні, стилізовані, багатокольорові та філейні візерунки, сюжетні композиції, а також усі види візерунків та малюнків на капроні, шифоні, жоржеті, крепдешині, тюлі, оксамиті;
вишивати портрети, картини, емблеми та інші вироби;
виконувати композиційну побудову узорів для різних технік вишивки.

4. Загально професійні вимоги

Повинен:

раціонально організовувати та ефективно використовувати робоче місце;
дотримуватися норм технологічного процесу;
не допускати браку в роботі;
знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці і навколишнього середовища, додержуватись норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт;
використовувати в разі необхідності засоби попередження й усунення природних і непередбачених негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо);
знати інформаційні технології в обсязі, що є необхідним для виконання професійних обов'язків;
володіти обсягом знань з правових питань галузі, основ ведення підприємницької діяльності, державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності та трудового законодавства в межах професійної діяльності.

5. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівня, кваліфікації осіб

- 5.1. При продовженні професійно-технічної освіти
Повна загальна середня освіта.
- 5.2. При підвищенні кваліфікації

Професійно-технічна освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень - «кваліфікований робітник» за професією Вишивальник 4-го розряду; стаж роботи за професією не менше 1 року.

5.3. Після закінчення навчання

Професійно-технічна освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень - «кваліфікований робітник» за професією Вишивальник 5-го розряду; без вимог до стажу роботи.

6. Сфера професійного використання випускника

Переробна промисловість. Виробництво текстильних виробів, не віднесених до інших угруповань, народні художні ремесла. (КВЕД-2010, секція- С, клас-32.99).

7. Специфічні вимоги

7.1. Вік: прийняття на роботу здійснюється, після закінчення строку навчання, відповідно до законодавства.

7.2. Стать: чоловіча, жіноча (обмеження отримання професії по статевій приналежності визначається переліком важких робіт і робіт із шкідливими та небезпечними умовами праці, на яких забороняється використання праці жінок, затверджених наказом МОЗ України №256 від 29.12.1993).

7.3. Медичні обмеження.

Типовий навчальний план

Професія: 8263 вишивальник

Кваліфікація: 5 розряд

Загальний фонд навчального часу – 658 годин

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин	
		Усього	З них лабораторно-практичні роботи
1.	Загальнопрофесійна підготовка	41	6
1.1.	Основи галузевої економіки і підприємництва	9	
1.2.	Інформаційні технології	9	6
1.3.	Основи правових знань	7	
1.4.	Резерв часу	16	
2.	Професійно-теоретична підготовка	110	59
2.1.	Спецтехнологія ручної вишивки	18	6
2.2.	Спецтехнологія машинної вишивки	10	6
2.3.	Композиція вишивки	17	15
2.4.	Малюнок	18	14
2.5.	Живопис	18	14
2.6.	Матеріалознавство	7	3
2.7.	Обладнання	7	1
2.8.	Охорона праці	15	
3.	Професійно-практична підготовка	470	
3.1.	Виробниче навчання	162	
3.2.	Виробнича практика	308	
4.	Консультації	30	
5.	Державна кваліфікаційна атестація	7	
6.	Загальний обсяг навчального часу (без п.4)	628	65

Перелік кабінетів, лабораторій, майстерень для підготовки кваліфікованих робітників за професією «Вишивальник»

1. Кабінети:

- спецтехнології вишивки,
- обладнання,
- матеріалознавства,
- малювання і живопису,
- охорони праці

2. Лабораторії:

- матеріалознавства,

3. Майстерні:

- ручної вишивки,
- машинної вишивки
- обладнання

Примітка

Для підприємств, організацій, що здійснюють професійне навчання кваліфікованих робітників:

- допускається зменшення кількості кабінетів, лабораторій за рахунок їх об'єднання;
- індивідуальне професійне навчання кваліфікованих робітників може здійснюватися при наявності обладнаного робочого місця;
- предмет «Інформаційні технології» вивчається за згодою підприємств-замовників кадрів.

**Типова навчальна програма
з предмета «Основи галузевої економіки і підприємництва»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Менеджмент і маркетинг у підприємницькій діяльності	2	
2.	Система державної підтримки та сприяння розвитку підприємництва	1	
3.	Самоорганізація суб'єктів підприємництва	1	
4.	Особистість у підприємстві	1	
5.	Планування підприємницької діяльності	2	
6.	Створення бізнес-плану	2	
	Усього годин	9	

Тема 1. Менеджмент і маркетинг у підприємницькій діяльності

Сутність менеджменту, його значення для розвитку підприємства. Функції, управління, система. Організація маркетингу. Принципи маркетингу, його функції та сфера діяльності. Реклама в маркетинговій діяльності.

Організаційні структури і форми управління в сфері побутового обслуговування та легкій промисловості. Особи менеджера та маркетолога, процес прийняття рішень.

Тема 2. Система державної підтримки та сприяння розвитку підприємництва

Сутність та методи державного регулювання підприємництва. Державна програма сприяння розвитку підприємництва в Україні.

Правові акти про підприємства. Закон України «Про підприємство», «Про державну підтримку малого і середнього підприємництва».

Тема 3. Самоорганізація суб'єктів підприємництва

Об'єктивна необхідність самоорганізації суб'єктів підприємництва. Етапи становлення громадських об'єднань підприємців України.

Тема 4. Особистість у підприємстві

Що означає «працювати на себе»? Суб'єкти підприємницької діяльності. Фактори, що впливають на ведення бізнесу: позитивні та негативні сторони. Пошук бізнес-ідей та оцінка їхньої життєздатності. Застосування професійних умінь у підприємницькій діяльності.

Тема 5. Планування підприємницької діяльності

Визначення обсягу. Планування підприємницької діяльності. Створення щомісячного плану. Визначення потреби в ресурсах. Розрахунок загальних торгових витрат за рік. Прибутковість бізнесу. Точка беззбитковості. Підвищення конкурентоздатності підприємства.

Тема 6. Створення бізнес-плану

Бізнес-план і необхідність його розробки. Підготовча стадія розробки бізнес-плану. Інформаційне забезпечення. Зміст бізнес-плану. Основні етапи розробки бізнес-плану. Зміст головних розділів бізнес-плану. Джерела фінансового забезпечення бізнес-плану, позика і кредити.

Життєздатність бізнес-ідеї.

**Типова навчальна програма
з предмета «Інформаційні технології»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Автоматизація технологічного процесу швейного виробництва.	9	6
	Усього годин	9	6

Тема 1. Автоматизація технологічного процесу швейного виробництва

Впровадження систем автоматизації (САПР) на технологічній ділянці оздоблення одягу.

Робота з прикладним програмним забезпеченням для автоматизації процесу оздоблення виробів вишивкою, підготовки виробництва, розкрою, складання технологічного опису оздоблення моделі, технологічної послідовності виконання вишивки, схеми розподілу праці, нормування матеріалів. Вивід інформації на принтер або плоттер.

Лабораторно-практична робота:

1. Самостійна робота з програмою автоматизації технологічного процесу оздоблення виробів вишивкою.

**Типова навчальна програма
з предмета «Основи правових знань»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Права громадян України на працю, трудовий договір	1	
2.	Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку. Трудова дисципліна. Матеріальна відповідальність	5	
3.	Соціальні гарантії та соціальний захист працівників	1	
Усього годин		7	

Тема 1. Права громадян України на працю, трудовий договір

Конституція України про права і свободи людини і громадянина. Основні трудові права і обов'язки працівників. Особливості регулювання праці деяких категорій працівників.

Трудовий договір, його зміст і форми. Терміни трудового договору. Випробні терміни при прийнятті на роботу. Переведення на іншу роботу. Підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника, власника або уповноваженого ним органу, за вимогами профспілкового органу.

Гарантії забезпечення права на працю звільненим працівникам. Порядок їх звільнення.

Тема 2. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку. Трудова дисципліна. Матеріальна відповідальність

Право громадян на відпочинок. Види робочого часу, зумовлені його тривалістю. Підсумковий облік робочого часу. Обмеження надурочних робіт. Час відпочинку. Щорічні та додаткові відпустки, порядок їх надання. Пільги для працівників, які поєднують роботу з навчанням.

Правові засади зміцнення трудової дисципліни. Заохочення за успіхи в роботі, стягнення за порушення трудової дисципліни.

Види і межі матеріальної відповідальності. Визначення розміру і порядок покриття шкоди, заподіяної працівником.

Трудові спори, порядок їх розгляду. Виконання рішень комісій з трудових спорів, народного суду.

Тема 3. Соціальні гарантії та соціальний захист працівників

Право громадян України на зайнятість. Регулювання та організація зайнятості населення. Компенсація при втраті роботи.

Контроль і відповідальність за порушення законодавства про зайнятість населення

**Типова навчальна програма
з предмета «Спеціальна технологія ручної вишивки»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Творчість сучасних майстрів народної вишивки	6	
2.	Вишивка особливо складних композицій	10	6
3.	Стандартизація і контроль якості	2	
	Усього годин	18	6

Тема 1. Творчість сучасних майстрів народної вишивки

Майстри художнього промислу – вишивання.

Ознайомлення зі зразками робіт сучасних майстрів народної вишивки, експонатами краєзнавчого музею.

Екскурсія до краєзнавчого музею. Зустріч з майстрами народної вишивки.

Тема 2. Вишивка особливо складних композицій

Особливості та послідовність виконання сюжетної композиції. Добір технік вишивки, матеріалів.

Вибір фону композиції, основного малюнка. Акцентування сюжету.

Види дефектів, причини їх виникнення та методи усунення.

Лабораторно-практична робота:

1. Складання схем послідовного виконання сюжетних композицій. Добір матеріалів, фону, кольорової гами, технік вишивки.

Тема 3. Стандартизація і контроль якості

Технологічні вимоги до виробів. Стандарти вишитих виробів. Контроль якості. Заходи попередження дефектів.

**Типова навчальна програма
з предмета «Спеціальна технологія машинної вишивки»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Технологія виконання складної композиції техніками машинної вишивки	8	6
2.	Стандартизація і контроль якості	2	-
	Усього годин	10	6

Тема 1. Технологія виконання складної композиції техніками машинної вишивки

Технологія виконання узорів різних орнаментів машинною вишивкою підвищеної складності. Послідовність виконання складних узорів машинною вишивкою.

Технічні вимоги до виконання складних узорів машинною вишивкою.

Використання машин-автоматів, і напіваавтоматів для виконання машинної вишивки

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання схем складних узорів для машинної ажурної вишивки.
2. Виконання схем складних узорів для машинної гладі.
3. Виконання схем складних узорів для машинної аплікації.

Тема 2. Стандартизація і контроль якості

Технологічні вимоги до виробів.

Стандарти виробів, оздоблених машинною вишивкою. Контроль якості. Заходи попередження дефектів.

**Типова навчальна програма
з предмета «Композиція»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно- практичні роботи
1.	Проектування особливо складних узорів за власними композиціями	17	15
	Усього годин	17	15

Тема 1. Проектування особливо складних узорів за власними композиціями

Виконання проектів для оздоблення виробів ручною та машинною вишивкою за власними композиціями.

Вибір матеріалів, узору, техніки вишивки, форми виробу з урахуванням його призначення.

Вибір кольорової гами.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання композиції узору для ручної вишивки за власним проектом.
2. Виконання композиції узору для машинної вишивки за власним проектом.

**Типова навчальна програма
з предмета «Малюнок»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Малюнок птахів	4	3
2.	Малюнок тварин	4	3
3.	Малюнок фігури людини	10	8
	Усього годин	18	14

Тема 1. Малюнок птахів

Композиційне зображення на папері. Передача пластики, виразності.

Виявлення простої форми, що лежить в основі частин птахів (овал, багатокутник тощо). Визначення правильних пропорційних співвідношень.

Лабораторно-практична робота:

1. Виконання малюнків різних птахів.

Тема 2. Малюнок тварин

Вивчення анатомії будови скелету.

Композиційна і пропорційна організація у просторі, статиці і динаміці. Передача пластики, характерних особливостей різних тварин.

Виконання ескізу тварини з правильним композиційним вирішенням. Композиція просторового розміщення тварини.

Лабораторно-практична робота:

1. Виконання ескізів різних тварин.

Тема 3. Малюнок фігури людини

Основи пластичної анатомії. Бачення натури в цілому.

Креслення контуру фігури людини згідно модуля.

Послідовність виконання ескізу голови.

Виконання малюнка одягу на фігурі людини.

Закономірності конструктивної побудови тіла людини в динаміці.

Виділення характерних особливостей ескізу.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Складання послідовності виконання малюнку фігури людини.
2. Креслення контуру фігури людини згідно модуля.
3. Виконання малюнка голови людини.
4. Виконання малюнка одягу на фігурі людини.
5. Виконання малюнка фігури людини в стані руху і спокою.

**Типова навчальна програма
з предмета «Живопис»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Етюди птахів	4	3
2.	Етюди тварин	4	3
3.	Етюд одягненої фігури	10	8
	Усього годин	18	14

Тема 1. Етюди птахів

Передача форм і пропорцій птахів, пластики руху, фактури покриву. Декоративно-силуетне вирішення. Знайомство з кольоровою характеристикою птаха. Послідовність виконання етюду.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Складання послідовності виконання етюду птахів.
2. Виконання етюду птахів з передачею форм, пропорцій, пластики рухів, фактури покриву; пошук кольорової гармонії.

Тема 2. Етюди тварин

Передача форм і пропорцій тварин, пластики рухів, фактури волоссяного покриву та багатства кольорових співвідношень. Виділення характерних особливостей тварини.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Складання послідовності виконання етюду тварин.
2. Виконання етюду тварин з передачею форм, пропорцій, пластики рухів, фактури покриву; пошук кольорової гармонії.

Тема 3. Етюди одягненої фігури

Конструктивний і динамічний взаємозв'язок торса, голови, рук і ніг.

Індивідуальні особливості натури з дотриманням живописно-пластичної цілісності загальної форми.

Об'ємно-просторове бачення голови і її частин. Визначення локальних кольорів обличчя, волосся, одягу відносно фону.

Передача кольору, матеріальності людського тіла, одягу, драпування. Композиційне зображення на форматі, анатомічні та перспективні закономірності.

Послідовність зображення постаті людини в техніці гризайль, тонових і кольорових співвідношеннях, в різних просторових положеннях, умовах

освітлення та різними живописними техніками. Композиція постановки, її попередні ескізи-начерки.

Підпорядкування деталей цілому, виділення характерних рис натури для завершеності її сприйняття.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Складання схеми послідовності зображення постаті людини в одязі.
2. Композиційна постановка постаті людини в одязі.
3. Виконання етюд одягненої людини в техніці гризайль.
4. Виконання етюд одягненої людини в тонових і кольорових співвідношеннях.

**Типова навчальна програма
з предмета «Матеріалознавство»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Тканини, виготовлені за новими сучасними технологіями	4	2
2.	Сучасні матеріали для вишивки	3	1
	Усього годин	7	3

Тема 1. Тканини, виготовлені за новими сучасними технологіями

Коротка характеристика асортименту сучасних тканин. Методи оздоблення.

Необхідність виготовлення сучасних тканин.

Залежність якості та властивостей тканин від їх волокнистого складу.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Визначення сфери використання зразків сучасних тканин.
2. Поєднання сучасних тканин з традиційними матеріалами для виготовлення вишитих виробів.

Тема 2. Сучасні матеріали для вишивки

Характеристика нових матеріалів для оздоблення швейних і текстильних виробів. Особливості використання матеріалів.

Лабораторно-практична робота:

1. Конфекціонування виробу з використанням нових матеріалів.

**Типова навчальна програма
з предмета «Обладнання»**

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Усього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Сучасне обладнання для вишивки	4	1
2.	Пристрої малої механізації	3	-
	Усього годин	7	1

Тема 1. Сучасне обладнання для вишивки

Загальна характеристика сучасних машин, напівавтоматів і автоматів для вишивки. Основні механізми. Принцип роботи. Особливості обслуговування.

Перспектива розвитку вишивального обладнання.

Лабораторно-практична робота:

1. Вивчення конструктивних особливостей сучасного обладнання для вишивки.

Тема 2. Пристрої малої механізації

Види пристроїв малої механізації, їх класифікація та застосування.

Пристосування для ручних робіт. Їх значення для покращення якості обробки вишитих виробів і підвищення продуктивності праці.

**Типова навчальна програма
з предмета «Охорона праці»**

№ з/п	Теми	Кількість годин	
		Усього	з них на лабораторно-практичні роботи
1.	Правові та організаційні основи охорони праці	2	
2.	Основи безпеки праці при виконанні робіт за професією «Вишивальник». Загальні відомості про потенціал небезпек. Організація роботи з охорони праці	3	
3.	Організація пожежної безпеки в галузі	2	
4.	Основи електробезпеки	2	
5.	Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Медичні огляди	2	
6.	Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках	4	
Усього годин		15	

Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці

Соціально-економічне значення охорони праці.

Основні законодавчі акти з охорони праці. Основні нормативно-правові акти з охорони праці. Право громадян на охорону праці при укладанні трудового договору. Відповідальність за порушення законодавства про працю, охорону праці, нормативно-правових актів з охорони праці.

Поняття про виробничий травматизм і профзахворювання. Нещасні випадки, пов'язані з працею на виробництві і в побуті. Безпека праці і здоровий спосіб життя. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві, професійних захворювань і професійних отруєнь.

Тема 2. Психологія безпеки праці. Організація роботи з охорони праці

Фізіологічна та психологічна основа трудового процесу (безумовні та умовні рефлексії, їх вплив на безпеку праці).

Психологія безпеки праці. Пристосування людини до навколишніх умов у процесі праці (почуття, втримання, увага, пам'ять, уява, емоції) та їх вплив на безпеку праці.

Вимоги безпеки у навчальних, навчально-виробничих приміщеннях навчальних закладів.

Тема 3. Організація пожежної безпеки в галузі

Організація пожежної охорони в галузі. Стан та динаміка аварійності в світовій індустрії. Аналіз характерних значних промислових аварій, пов'язаних з викидами, вибухами та пожежами хімічних речовин. Загальні закономірності залежності масштабів руйнувань і тяжкості наслідків аварій від кількості, фізико-хімічних властивостей і параметрів пальних речовин, що використовуються у технологічній системі.

Організаційні та технічні протипожежні заходи. Пожежна сигналізація. Особливості гасіння пожежі на об'єктах галузі.

Тема 4. Основи електробезпеки

Види електрики. Вплив електричного струму на організм людини. Фактори, які впливають на ступінь ураження людини електрикою. Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму.

Попереджувальні надписи, плакати та пристрої, ізолюючі прилади. Правила безпечної експлуатації електрообладнання.

Правила електробезпеки у побуті.

Тема 5. Основи гігієни праці. Медичні огляди

Поняття про гігієну праці. Шкідливі виробничі фактори, їх вплив на організм людини. Основні гігієнічні особливості праці за професією.

Лікувально-профілактичне харчування.

Фізіологія праці. Чергування праці і відпочинку. Додержання норм піднімання і переміщення важких речей неповнолітніми і жінками.

Санітарно-побутове забезпечення працівників. Щорічні медичні огляди.

Тема 6. Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках

Основні принципи надання першої допомоги: правильність, доцільність дії, швидкість, рішучість, спокій. Запобіжні заходи щодо інфікування СНІДом під час надання першої допомоги.

Засоби надання першої допомоги. Правила надання першої допомоги при ураженні електричним струмом, при ударах, вивихах, переломах, розтягненні зв'язок, при пораненнях, при запаруванні очей.

Типова навчальна програма з виробничого навчання

Професія: 8263 вишивальник

Кваліфікація: 5-й розряд

№ з/п	Тема	Кількість годин
I. Виробниче навчання		
1.	Вступне заняття. Охорона праці, пожежна безпека та електробезпека в навчальних майстернях	6
2.	Виконання складних композицій техніками ручної вишивки	84
3.	Виконання складних композицій техніками машинної вишивки	72
Усього годин		162
II. Виробнича практика		
1.	Ознайомлення з підприємством, інструктаж з охорони праці, пожежної безпеки та електробезпеки на підприємстві.	7
2.	Самостійне виконання робіт вишивальника 5-го розряду	301
Кваліфікаційна пробна робота		
Усього годин		308
Разом		470

I. Виробниче навчання

Тема 1. Вступне заняття. Охорона праці, пожежна безпека та електробезпека в навчальних майстернях

Відомості про навчальний заклад, його традиції. Загальна характеристика навчально-виховного процесу. Етапи професійного росту учнів при опануванні професією Вишивальник.

Ознайомлення з освітньо-кваліфікаційною характеристикою. Самореалізація фахівців професії на сучасному ринку праці.

Виробнича діяльність групи та навчального закладу, демонстрація кращих робіт учнів. Трудова та технологічна дисципліна. Ознайомлення з навчальними майстернями. Робочі місця учнів. Обладнання, інструменти, пристосування, необхідні для роботи.

Правила та норм охорони праці в навчальних майстернях і на робочих місцях. Охорона праці під час виконання ручних, машинних і прасувальних робіт. Огородження небезпечних місць.

Вимоги до виробничого обладнання та його експлуатації. Заходи попередження травматизму, причини його виникнення. Види травм. Надання першої допомоги.

Причини виникнення пожеж в майстерні. Заходи попередження пожежі. Правила поведінки учнів під час пожежі.

Основні правила електробезпеки в учбових майстернях. Дотримання вимог охорони праці під час виконання прасувальних робіт.

Тема 2. Виконання складних композицій техніками ручної вишивки

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів особливо складними композиціями технік ручної вишивки: сюжетних композицій, портретів, картин, емблем тощо.

Тема 3. Виконання складних композицій техніками машинної вишивки

Інструктаж за змістом занять, організації робочого місця, охорони праці.

Навчально-виробничі роботи:

Виконання робіт з оздоблення виробів особливо складними композиціями технік машинної вишивки: сюжетних композицій, портретів, картин, емблем тощо.

II. Виробнича практика

1. Ознайомлення з підприємством, інструктаж з охорони праці, пожежної безпеки та електробезпеки на підприємстві.

Інструктаж з охорони праці, пожежної безпеки та електробезпеки на підприємстві. Структура виробництва й організація праці на підприємстві.

Основні цехи підприємства, технологічний процес виготовлення продукції, устаткування. Технічні служби, їх задачі й основні функції. Впровадження автоматизованих виробництв і ресурсозберігаючих технологій.

Планування праці, контроль якості на виробничій ділянці, у бригаді, на робочому місці. Система керування охороною праці. Організація служби охорони праці на підприємстві. Застосування засобів охорони праці й індивідуального захисту.

Тема 2. Самостійне виконання робіт вишивальника 5-го розряду

Самостійне виконання робіт (під наглядом інструктора, наставника).

Застосування високопродуктивних інструментів, пристосувань і прогресивних методів обробки новаторів виробництва.

Раціональна організація робочого місця, дотримання вимог і правил охорони праці. Виконання норм виробітку і часу. Ощадлива витрата матеріалів і електроенергії.

Примітка

Детальна програма виробничої практики розробляється навчальним закладом окремо з врахуванням сучасних технологій, новітнього устаткування та матеріалів, умов виробництва за погодженням з підприємствами-замовниками кадрів та затверджується в установленому порядку.

Кваліфікаційна пробна робота

Приклади робіт

1. Оздоблення виробів складними сюжетними композиціями технік ручної вишивки.
2. Оздоблення виробів складними композиціями портретів техніками ручної вишивки.
3. Оздоблення виробів складними композиціями картин техніками ручної вишивки.
4. Оздоблення виробів складними композиціями емблем техніками ручної вишивки.
5. Оздоблення виробів особливо складними сюжетними композиціями технік машинної вишивки.
6. Оздоблення виробів особливо складними композиціями портретів техніками машинної вишивки.
7. Оздоблення виробів особливо складними композиціями картин техніками машинної вишивки.
8. Оздоблення виробів особливо складними композиціями емблем техніками машинної вишивки.
9. Оздоблення різних виробів особливо складними композиціями техніками ручної та машинної вишивки.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників

Професія: 8263 Вишивальник

Кваліфікація: 5-й розряд

Знає, розуміє:

1. Особливості народної та сучасної вишивки.
2. Особливості та послідовність виконання сюжетних композицій.
3. Технологію вишивки особливо складних композицій техніками ручної вишивки.
4. Принципи стандартизації вишитих виробів.
5. Види дефектів, заходи їх попередження, причини виникнення та методи усунення.
6. Технологію виконання складних композицій техніками машинної вишивки.
7. Технічні вимоги до виконання складних узорів ручної і машинної вишивки.
8. Композиційну і пропорційну організацію птахів, тварин і людини у просторі.
9. Послідовність виконання ескізів та етюдів птахів, тварин і людини.
10. Асортимент і властивості тканин та матеріалів, виготовлених за новими сучасними технологіями, способи їх застосування.
11. Нові види сучасного обладнання для вишивки та пристрої малої механізації.

Уміє:

1. Організовувати робоче місце.
2. Дотримуватись вимог безпеки праці, пожежної безпеки та виробничої санітарії.
3. Складати схеми послідовного виконання сюжетних композицій.
4. Проектувати особливо складні узори за власними композиціями для ручної та машинної вишивки.
5. Оздоблювати вироби складними композиціями технік ручної та машинної вишивки: портрети, картини, емблеми, сюжетні композиції.
6. Виконувати малюнки птахів, тварин, людини.
7. Виконувати остаточну обробку вишитих виробів.
8. Попереджати, виявляти та усувати дефекти під час виконання складних робіт.
9. Усувати дрібні неполадки в роботі обладнання, проводити його чищення та змащування.
10. Проводити контроль та самоконтроль якості.

Перелік основних обов'язкових засобів навчання

Визначається навчальним закладом, підприємствами, установами та організаціями відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, програми виробничого навчання.

Список літератури

1. Конституція України
2. Кодекс законів про працю України
3. Закон України «Про охорону праці»
4. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»
5. Л.Е.Винокурова, М.В.Васильчук, М.В.Гаман. Основи охорони праці: Навчальний посібник. – К.: Факт, 2005 – 344с.
6. Основи правознавства: Навчальний посібник/ П.І.Гнатенко, В.М.Калашников, К.А.Марков та ін.; За заг. ред. П.І.Гнатенка. – К.: Видавничий Дім «Юридична книга», 2003.- 320 с.
7. В.Я.Бобров. Основи ринкової економіки і підприємництва: Підручник – К.: Вища школа, 2003. – 719с.
8. Гурій А.М. Інформатика та інформаційні технології. – Х.: Компанія «СМІТ», 2003
9. Зарецька І.Т. Інформатика: Навчальний посібник для 10-11кл. – К. Навчальна книга, 2002
10. Я.М.Глинський. Практикум з інформатики. Навчальний посібник. – Львів: СПД Глинський, 2010. – 304с.
11. Бойчик І.М. Економіка підприємства. – К.: Атіка, 2004. – 479 с.
12. О.Возниця. Вишивка – моє життя. – Дрогобич: Коло, 2006. – 175с.
13. Литвинець Е.М. Українське народне мистецтво вишивання і нанизування: (Альбом) – К.:Вища школа, 2005. – 333 с.
14. О.Возниця. Вишивка рідного краю. Ходорівщина. – Дрогобич: Коло, 2005. – 67с.
15. Т.Причепій, Є.Причепій. Вишивка Східного Поділля. – К.: Родовід/Оранта, 2009. – 106с.
16. І.Н.Наніашвілі, А.Г.Соцкова. Фантазії з бісеру. – Харків: Книжковий клуб, 2008. – 253с.
17. В.Зайченко. Вишивка козацької старшини 17-18 століть. Техніки. – К.: РОДОВІД, 2006, – 127с.
18. В.Зайченко. Вишивка Чернігівщини. – К.: РОДОВІД, 2010, – 208с.
19. В.О.Кучер, А.О.Степура. Обладнання швейного виробництва. – К.: Вікторія, 2001. – 415с.
20. К.Р.Лазур. Швейне матеріалознавство. – Львів: Видавництво «Світ», 2003. – 240с.
21. Н.П.Супрун, Л.В.Орленко. Конфекціонування матеріалів для одягу. Навчальний посібник. К.: Знання, 2008. – 248с.
22. Радкевич В.О. Моделювання одягу: Підручник. – К.: Вікторія, 2000. – 352с.
23. Радкевич В.О., Пащенко Г.М. Технологія вишивки: Підручник/ За редакцією Н.Г. Ничкало. – К.: Вища школа, 1997. – 303с.
24. Російсько-український словник технічних термінів (легка промисловість)/ Уклад.: А.П.Грицева, Г.М.Драпак, О.М.Коханко та ін. – Вища шк., 1974. – 184 с.
25. Сидоренко В.К. Технічне креслення. Львів «Оріяна-Нова», 2000

26. Тетяна Кара-Васильєва, Алла Чорноморець Українська вишивка. – .: Либідь, 2002. – 160с.
27. Батраченко Н.В., Головінов В.П., Каменєва Н.М. Технологія виготовлення жіночого одягу: Підручник для учнів професійно-технічних навчальних закладів. – К.: Вікторія, 2000. – 512 с.
28. Борецька Є.Я., Борецький М.М., Пухальська А.П. Моделі одягу: Навчальний посібник. – Л.: Світ, 2000. – 344 с.
29. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок: Підручник. – К.: Техніка, 2001. – 221с.
30. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – К.: Вища школа, 2002.
31. Белянська Л.Б. Жіночі вишукані рукоділля. – Донецьк: БАО, 2007. – 287с.
32. Кучер В.О., Степура А.О. Обладнання швейного виробництва: Навчальний посібник для учнів професійно-технічних навчальних закладів. – К.: Вікторія, 2001. – 416с.

ЗМІСТ

Розробники	
Загальні положення	
Державний стандарт професійно-технічної освіти 1-2-го розрядів	
Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу 1-2-го розряду	
Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників (1-2 розряд)	
Типова навчальна програма з предмета «Інформаційні технології»	
Типова навчальна програма з предмета «Правила дорожнього руху»	
Типова навчальна програма з предмета «Основи правових знань»	
Типова навчальна програма з предмета «Основи галузевої економіки і підприємництва»	
Типова навчальна програма з предмета «Спеціальна технологія ручної вишивки»	
Типова навчальна програма з предмета «Спеціальна технологія машинної вишивки»	
Типова навчальна програма з предмета «Композиція вишивки»	
Типова навчальна програма з предмета «Малюнок»	
Типова навчальна програма з предмета «Живопис»	
Типова навчальна програма з предмета «Матеріалознавство»	
Типова навчальна програма з предмета «Обладнання»	
Типова навчальна програма з предмета «Охорона праці»	
Типова навчальна програма з професійно-практичної підготовки	
Критерії кваліфікаційної атестації випускників	
Перелік основних засобів навчання	
Державний стандарт професійно-технічної освіти 3-го розряду	
Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу 3-го розряду	
Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників	
Типова навчальна програма з предмета «Основи галузевої економіки і підприємництва»	
Типова навчальна програма з предмета «Інформаційні технології»	
Типова навчальна програма з предмета «Основи правових знань»	
Типова навчальна програма з предмета «Спеціальна технологія ручної вишивки»	
Типова навчальна програма з предмета «Спеціальна технологія машинної вишивки»	
Типова навчальна програма з предмета «Композиція вишивки»	
Типова навчальна програма з предмета «Малюнок»	
Типова навчальна програма з предмета «Живопис»	
Типова навчальна програма з предмета «Матеріалознавство»	
Типова навчальна програма з предмета «Обладнання»	
Типова навчальна програма з предмета «Охорона праці»	
Типова навчальна програма з професійно-практичної підготовки	
Критерії кваліфікаційної атестації випускників	
Перелік основних засобів навчання	

Державний стандарт професійно-технічної освіти 4-го розряду

Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу 4-го розряду

Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Типова навчальна програма з предмета «Основи галузевої економіки і підприємництва»

Типова навчальна програма з предмета «Інформаційні технології»

Типова навчальна програма з предмета «Основи правових знань»

Типова навчальна програма з предмета «Спеціальна технологія ручної вишивки»

Типова навчальна програма з предмета «Спеціальна технологія машинної вишивки»

Типова навчальна програма з предмета «Композиція»

Типова навчальна програма з предмета «Малюнок».....

Типова навчальна програма з предмета «Живопис».....

Типова навчальна програма з предмета «Матеріалознавство»

Типова навчальна програма з предмета «Обладнання».....

Типова навчальна програма з предмета «Охорона праці».....

Типова навчальна програма з професійно-практичної підготовки.....

Критерії кваліфікаційної атестації випускників

Перелік основних засобів навчання

Державний стандарт професійно-технічної освіти 5-го розряду

Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу 5-го розряду...

Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Типова навчальна програма з предмета «Основи галузевої економіки і підприємництва»

Типова навчальна програма з предмета «Інформаційні технології»

Типова навчальна програма з предмета «Основи правових знань»

Типова навчальна програма з предмета «Спеціальна технологія ручної вишивки»

Типова навчальна програма з предмета «Спеціальна технологія машинної вишивки»

Типова навчальна програма з предмета «Композиція»

Типова навчальна програма з предмета «Малюнок».....

Типова навчальна програма з предмета «Живопис».....

Типова навчальна програма з предмета «Матеріалознавство»

Типова навчальна програма з предмета «Обладнання».....

Типова навчальна програма з предмета «Охорона праці».....

Типова навчальна програма з професійно-практичної підготовки.....

Критерії кваліфікаційної атестації випускників

Перелік основних засобів навчання

Перелік рекомендованої літератури.....

Зміст